

FI

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

2022

Yhteenveto EU-tarkastuksesta

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen
vuosikertomukset varainhoitovuodelta 2022

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURG

Puh. +352 4398-1
Tiedustelut: eca.europa.eu/fi/Pages/ContactForm.aspx
Verkkosivut: eca.europa.eu
Twitter: @EJAuditors

Suuri määrä muuta tietoa Euroopan unionista on käytettävissä internetissä Europa-palvelimen kautta (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2023

Print	ISBN 978-92-849-0906-3	doi:10.2865/903325	QJ-09-23-357-FI-C
PDF	ISBN 978-92-849-0851-6	doi:10.2865/596859	QJ-09-23-357-FI-N
HTML	ISBN 978-92-849-0860-8	doi:10.2865/34836	QJ-09-23-357-FI-Q

Printed in Luxembourg

FI

2022

Yhteenveto EU-tarkastuksesta

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen
vuosikertomukset varainhoitovuodelta 2022

Sisällys

Presidentin esipuhe	4
Kokonaistulokset	6
Keskeiset havainnot	6
Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus	8
EU:n vuoden 2022 talousarvio lukuina	8
Mistä rahat ovat peräisin?	8
Mihin rahat käytetään?	8
Mitä tarkastus kattoi?	10
Tarkastushavainnot	11
Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausuma EU:n talousarviosta	11
EU:n tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan	11
Tilintarkastustuomioistuin antaa puhtaan lausunnon tuloista	12
Tilintarkastustuomioistuin antaa kielteisen lausunnon EU:n talousarviomenoista	12
Tilintarkastustuomioistuin antoi varauksen sisältävän lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen menoista vuodelta 2022	15
Tarkempi katsaus tuloksiin	16
Talousarvio- ja varainhallinto	16
Riskit ja haasteet	22
EU:n talousarviosta rahoitetun toiminnan tuloksellisuus	27
Tulot	30
Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	33
Koheesio, palautumiskyky ja arvot	36
Luonnonvarat	41
Muuttoliike ja rajaturvallisuus sekä turvallisuus ja puolustus	46
Naapurialueet ja muu maailma	49
EU:n yleinen hallinto	52
Elpymis- ja palautumistukiväline	55
Euroopan kehitysrahastot	60
Taustatietoa	64
Euroopan tilintarkastustuomioistuin ja sen toiminta	64

Presidentin esipuhe

Vuosikertomus on Euroopan tilintarkastustuomioistuimen keskeinen julkaisu. Sen laatiminen edellyttää yhteisiä toimia ja huomattavaa määrää tarkastus- ja tukityötä. Aiempien vuosien tapaan tilintarkastustuomioistuin toteaa tänäkin vuonna, että EU:n tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:n taloudellisesta asemasta. Annamme puhtaan tarkastuslausunnon varainhoitovuoden 2022 tilien luotettavuudesta. Varainhoitovuoden 2022 tulot olivat lailliset ja sääntöjenmukaiset, eikä virhetaso ollut olennainen.

EU:n pitkän aikavälin budjettipaketti koostuu kauden 2021–2027 monivuotisesta rahoituskehiksestä (MRK) ja Next Generation EU -välineestä (NGEU). NGEU-väline on väliaikainen elpymistä tukeva lisärahoituspaketti, joka rahoitetaan joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskun avulla. Next Generation EU -välineestä myönnettävästä rahoituksesta noin 90 prosenttia osoitetaan elpymis- ja palautumistukivälineeseen. Tilintarkastustuomioistuin antaa jo toisena peräkkäisenä vuonna kaksi erillistä lausuntoa menojen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta, tällä kertaa varainhoitovuodelta 2022: toinen lausunto koskee perinteistä EU:n talousarviota ja toinen elpymis- ja palautumistukivälinettä.

Tilintarkastustuomioistuimen arvio EU:n talousarviomenojen kokonaisvirhetasosta on vuoden 2022 osalta noussut 4,2 prosenttiin (2021: 3,0 prosenttia). Tilintarkastustuomioistuin antaa siksi tänä vuonna kielteisen lausunnon menoista. Virhetaso on olennainen niillä EU:n keskeisillä menoaloilla, joilta tilintarkastustuomioistuin antaa erityisarvion. Virhetaso on noussut koheesiopolitiikan, palautumiskyvyn ja arvojen alan osalta huomattavasti, 6,4 prosenttiin asti (2021: 3,6 prosenttia). Luonnonvarojen alan virhetaso on 2,2 prosenttia (2021: 1,8 prosenttia).

Vuonna 2022 eli elpymis- ja palautumistukivälineen toisena täytäntöönpanovuotena maksujen määrä kasvoi ja tilintarkastustuomioistuin sai selkeämmän kuvan siitä, miten elpymis- ja palautumistukivälinettä on pantu täytäntöön. Vaikka edistyminen oli odotettua hitaampaa, 11 jäsenvaltiota sai välineen kautta 13 avustumaksua, joiden arvo oli yhteensä 46,9 miljardia euroa. Lisäksi selvitettiin kirjanpidollisesti 6,8 miljardin euron ennakkomaksut. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa tutkittiin vuonna 2022 suoritettuihin 13 avustumaksuun sisältyneistä 274 välitavoitteesta 244 välitavoitetta ja kaikki 37 tavoitetta.

Tilintarkastustuomioistuin käytti arviointinsa perustana pääasiassa ehtoa, joka oli asetettu maksuille elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa asetuksessa ja jonka mukaan välitavoitteet ja tavoitteet on ensin saavutettava tyydyttävästi. Tarkastajamme kuitenkin arvioivat myös kyseisen asetuksen keskeisten tukikelpoisuusehtojen täyttymistä. He totesivat, että tarkastetuista 281 välitavoitteesta ja tavoitteesta 15:ssä ilmeni sääntöjenmukaisuuteen liittyviä ongelmia. Tavoitteita ei joko ollut saavutettu tyydyttävästi tai niihin liittyvät toimenpiteet eivät olleet tukikelpoisia. Lisäksi

tilintarkastustuomioistuimen arvioinnissa otetaan huomioon laadullisten havaintojen vaikutus (esimerkiksi tapaukset, joissa toimenpiteet ja niiden perustana olevat välitavoitteet on suunniteltu heikosti) sekä jäsenvaltioiden raportointi- ja valvontajärjestelmissä olevat puutteet. Tilintarkastustuomioistuin antaa näin ollen varauman sisältävän lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen vuoden 2022 menoista sekä määrällisten että laadullisten kriteerien perusteella.

Kyseinen varauman sisältävä lausunto on laadittu elpymis- ja palautumistukivälineen menojen sääntöjenmukaisuutta koskevan vuotuisen säännönmukaisuustarkastuksemme tuloksena. Säännönmukaisuuden arviointi on edelleen haasteellista, sillä laadullisten saavutusten arviointi edellyttää useiden harkinnanvaraisten kriteereiden soveltamista, mikä voi johtaa erilaisiin mahdollisiin tulkintoihin. Lisäksi näemme toistuvasti kaikessa tarkastustyössämme välitavoitteita tai tavoitteita, jotka on määritelty niin epämääräisesti, että on vaikea arvioida, onko ne saavutettu vai ei.

On tärkeää huomata, että elpymis- ja palautumistukivälineen menojen sääntöjenmukaisuutta koskeva säännönmukaisuustarkastus on vain yksi osa kattavaa työtä, johon tilintarkastustuomioistuin on sitoutunut kyseisen uuden välineen arvioimiseksi. Ensinnäkin tilintarkastustuomioistuin on jo laatinut useita tarkastuskertomuksia, joissa tuodaan esiin vakavia puutteita ja huolenaiheita, jotka liittyvät elpymis- ja palautumistukivälineen rakenteeseen ja täytäntöönpanoon. Näitä kertomuksia täydennetään muilla meneillään olevilla ja suunnitelluilla tarkastuksilla, jotka koskevat esimerkiksi varojen käyttöä, valvontajärjestelmiä, digitaalista siirtymää ja vihreää siirtymää. Pystymme arvioimaan elpymis- ja palautumistukivälineen yleistä tuloksellisuutta ainoastaan yhdistämällä kaiken tämän tarkastustyön tulokset.

Nyt kun alamme selvitä ajoista, jotka toisinaan näyttivät toivottomilta kriiseiltä, on syytä mainita, kuinka ennennäkemättömiä EU:n torjuntatoimet olivat välineiden ja aloitteiden osalta kaikilla talousarvion aloilla. Jäsenvaltiot käyttävät nykyisellään varoja samanaikaisesti useista välineistä. Kauden 2014–2020 ohjelmien päättämisen yhteydessä niiden on myös aloitettava kauden 2021–2027 monivuotisen rahoituskehysten täytäntöönpano, joka on viivästynyt. Useimmat jäsenmaat ovat nyt valmiita ottamaan käyttöön Next Generation EU -välineen rahoituksen, jossa on vielä maksamatta huomattava määrä rahaa.

Varojen käyttämiseen kohdistuva paine lisää hallinnollisiin resursseihin kohdistuvaa painetta ja näin ollen virheriskiä. Jos yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen täytäntöönpano ei kuitenkaan nopeudu merkittävästi vuosina 2024 ja 2025, riski sitoumusten vapauttamisesta myöhemmin monivuotisen rahoituskehysten kauden kuluessa kasvaa eksponentiaalisesti.

Vuodelta 2022 tekemämme havainnot osoittavat, että meidän on pysyttävä valppaina ja tehtävä vaikuttavia tarkastuksia kaikilla tasoilla siitä, miten EU:n varoja käytetään ja onko niillä saatu aikaan tavoitellut tulokset. Jatkamme muiden EU:n toimielinten sekä jäsenvaltioiden kanssa yhteistyötä, jonka tarkoituksena on parantaa EU:n varojen hallinnointia ja valvontaa. Kuten aina, tehtävämme on lisätä kansalaisten luottamusta parantamalla tilivelvollisuutta ja avoimuutta kaikilla EU:n toiminnan aloilla, jotta EU voi vastata vaikuttavalla tavalla nykyisiin ja tuleviin haasteisiin.

Lopuksi haluan antaa tunnustusta tilintarkastustuomioistuimen henkilöstön asiantuntemukselle ja omistautumiselle työhönsä. Heidän sitoutuneisuutensa ja ammattimaisuutensa ovat keskeisellä sijalla tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen laatimisessa ja toimielimen kehittämisessä.

Tony Murphy
Euroopan tilintarkastustuomioistuimen presidentti

Kokonaistulokset

Keskeiset havainnot

Yhteenveto vuoden 2022 tarkastuslausumasta

Tilintarkastustuomioistuin antaa puhtaan tarkastuslausunnon Euroopan unionin vuoden 2022 tilien luotettavuudesta.

Samoin se antaa puhtaan lausunnon varainhoitovuoden 2022 tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta).

Tilintarkastustuomioistuin antaa vuodelta 2022 kaksi erillistä lausuntoa menojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta):

- kielteisen lausunnon EU:n talousarviomenojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta
- varauksia sisältävän lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen menojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

Tarkemmat tiedot vuoden 2022 menojen laillisuutta ja asianmukaisuutta koskevan lausunnon perusteista annetaan tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausumassa.

- Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että EU:n tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:n taloudellisesta asemasta.
- Vuoden 2022 tulot olivat lailliset ja sääntöjenmukaiset, eikä virhetaso ollut olennainen.
- EU:n talousarviomenojen arvioitu kokonaisvirhetaso oli olennainen, **4,2 prosenttia** (2021: 3,0 prosenttia).
- Tilintarkastustuomioistuin määrittää riskinarvioinnissaan EU:n menot **suuririskisiksi**, jos edunsaajien on usein noudatettava monimutkaisia sääntöjä voidakseen esittää korvaushakemuksen aiheutuneista kuluista. Suuririskisten menojen osuus tilintarkastustuomioistuimen tarkastamassa perusjoukossa kasvoi entisestään ja oli huomattava, **66,0 prosenttia** (2021: 63,2 prosenttia). Tänä vuonna tilintarkastustuomioistuin arvioi virhetasoksi **6,0 prosenttia** (2021: 4,7 prosenttia) tässä tarkastetun perusjoukon osassa. Virhetaso on olennainen ja laajalle ulottuva, ja tilintarkastustuomioistuin antaa **EU:n talousarvion menoista kielteisen lausunnon**.
- **Elpymis- ja palautumistukivälineen** menojen osalta komissio suoritti vuonna 2022 jäsenmaille 13 avustuskasua, jotka käsittivät yhteensä 274 välitavoitetta ja kaikki 37 tavoitetta. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä 11 maksussa. Kuudessa näistä maksuista virhetaso oli olennainen, ja tilintarkastustuomioistuin antaa varauksia sisältävän lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen menoista.

- o **Komission virhearvio** (riskitaso maksamishetkellä), joka ilmoitetaan vuoden 2022 hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa, oli 1,9 prosenttia ja siten huomattavasti alhaisempi kuin tilintarkastustuomioistuimen määrittämä vaihteluväli. Rajoitteet, jotka liittyvät komission ja jäsenvaltioiden MRK-otsakkeissa 1, 2 ja 6 suorittamiin jälkitarkastuksiin, vaikuttavat vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa ja siten myös komission riskinarvioinnissa ilmoitettavaan riskitasoon maksamishetkellä.
- o Vuonna 2022 tilintarkastustuomioistuin raportoi Euroopan petostentorjuntavirastolle (**OLAF**) 14 petosepäilytapauksesta (2021: 15 tapauksesta), jotka se havaitsi tarkastustyönsä aikana vuonna 2021. OLAF on käynnistänyt näiden tapausten osalta jo kaksi tutkintaa. Tilintarkastustuomioistuin raportoi kuusi näistä tapauksista myös Euroopan syyttäjänvirastolle (**EPPO**). EPPO on käynnistänyt tapausten osalta kolme tutkintaa. Vuoden 2022 menoja koskevien tarkastustensa aikana tilintarkastustuomioistuin on havainnut 14 tapausta, joissa on aiheellista epäillä petosta.
- o EU:n talousarvion ja Next Generation EU -elpymisvälineen avustusrahoituksen **maksattamatta olevat sitoumukset**, jotka ovat tulevia velkoja jos niitä ei vapauteta, ylsivät vuoden 2022 lopussa ennätystasolle eli 453 miljardiin euroon. Tämä johtui pääasiassa Next Generation EU -välineen uusista sitoumuksista sekä kauden 2021–2027 yhteistyössä hallinnoitavia rahastoja koskevista uusista sitoumuksista.
- o Vuonna 2022 **EU:n velka** kasvoi merkittävästi ja oli 344,3 miljardia euroa vuoden lopussa (2021: 236,7 miljardia euroa). Tämä johtui pääasiassa uusista lainoista, jotka on otettu Next Generation EU -välineellä, eurooppalaista työttömyysriskien lieventämisen väliaikaista tukivälineellä (SURE) ja makrotaloudellista rahoitusapua varten. Näistä otetuista lainoista vain Next Generation EU -välineessä korkoriski siirtyi EU:n talousarvioon. Vuonna 2022 Next Generation EU -välineessä otetuista lainoista maksettiin nettokorkoa 0,5 miljardia euroa.
- o **EU:n talousarvioon kohdistuva riski** koostuu useiden rahoitusvälineiden kautta maksettaviin lainoihin ja ehdollisiin velkoihin liittyvistä vastuista. Se kasvoi 205 miljardista eurosta 248 miljardiin euroon vuosina 2021–2022. Tämä johtui pääasiassa jäsenvaltioille myönnettyistä Next Generation EU -välineen ja SURE-välineen lisälainoista ja Ukrainalle myönnettyistä makrotaloudellisen rahoitusavun lainoista. Lisäksi vuoden 2022 lopussa oli 126 miljardia euroa lisälainoja, jotka oli jo myönnetty mutta joita ei ollut vielä maksettu lainanottajille. Näin ollen EU:n talousarvioon kohdistuvien riskien määrä kasvaa edelleen.
- o **EU talousarvioon kohdistuvan Ukrainaan liittyvän riskin** määrä yli kaksinkertaistui vuonna 2022 vuoteen 2021 verrattuna (seitsemästä miljardista eurosta 16 miljardiin euroon). Makrotaloudellinen rahoitusapu plus -välineen 18 miljardin euron lisämäärärahojen hyväksyminen vuoden 2022 lopussa kasvattaa tätä riskin määrää merkittävästi tulevissa talousarvioissa.

*Tilintarkastustuomioistuimen vuodelta 2022 antamat vuosikertomukset, jotka koskevat EU:n talousarviota sekä, yhdeksänestä, kymmenennestä ja yhdennestätoista Euroopan kehitysrahastosta rahoitettuja toimia, ovat kokonaisuudessaan saatavilla tilintarkastustuomioistuimen **verkkosivustolla** (eca.europa.eu).*

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

EU:n vuoden 2022 talousarvio lukuina

Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyvät EU:n vuotuisen talousarvion useiden vuosien ajaksi sovittun pidemmän aikavälin talousarvion (ns. *monivuotisen rahoituskehysten* eli MRK:n) puitteissa. Vuonna 2022 EU:n talousarviomenot olivat yhteensä 196,0 miljardia euroa. Määrä on 2,5 prosenttia EU:n jäsenvaltioiden julkisen talouden kokonaismenoista ja 1,3 prosenttia niiden bruttokansantulosta.

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi toukokuussa 2020 Next Generation EU -elpymisvälineen. Se on väliaikainen väline, joka perustettiin lieventämään koronapandemian sosioekonomisia vaikutuksia ja jota rahoitetaan laskemalla liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja. Next Generation EU -välineen rahoituksesta noin 90 prosenttia osoitetaan elpymis- ja palautumistukivälineeseen. Vuonna 2022 elpymis- ja palautumistukivälineen tukeen, jota ei tarvitse maksaa takaisin (avustuksiin), osoitettiin 47,2 miljardia euroa.

Kun otetaan huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen menot, EU:n maksut olivat vuonna 2022 yhteensä 243,3 miljardia euroa.

Mistä rahat ovat peräisin?

Vuoden 2022 kokonaistulot olivat 245,3 miljardia euroa. Jäsenvaltiot rahoittavat suurimman osan EU:n talousarviosta maksuosuuksilla, jotka määräytyvät suhteessa jäsenvaltioiden bruttokansantuloon (103,9 miljardia euroa). Muita tulonlähteitä ovat tullit (25,9 miljardia euroa), jäsenvaltioiden kantamaan arvonlisäveroon perustuva rahoitusosuus (19,7 miljardia euroa), kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuva rahoitusosuus (6,3 miljardia euroa) ja muut tulot (6,4 miljardia euroa). Lisätuloja oli 83,1 miljardia euroa vuonna 2022. Niihin sisältyi muun muassa 62,2 miljardia euroa ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja, jotka liittyivät talousarviotakauksiin ja lainanotto- ja lainanantotoimiin (NGEU) sekä 20,9 miljardia euroa EU:n sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvia rahoitusosuuksia ja palautuksia.

Mihin rahat käytetään?

EU:n talousarvioon sisältyvät varat käytetään monilla eri osa-alueilla, kuten [kaaviosta 1](#) ilmenee.

Kaavio 1 – EU:n varainhoitovuoden 2022 talousarvion käyttö monivuotisen rahoituskehysten otsakkeittain

(miljardia euroa)

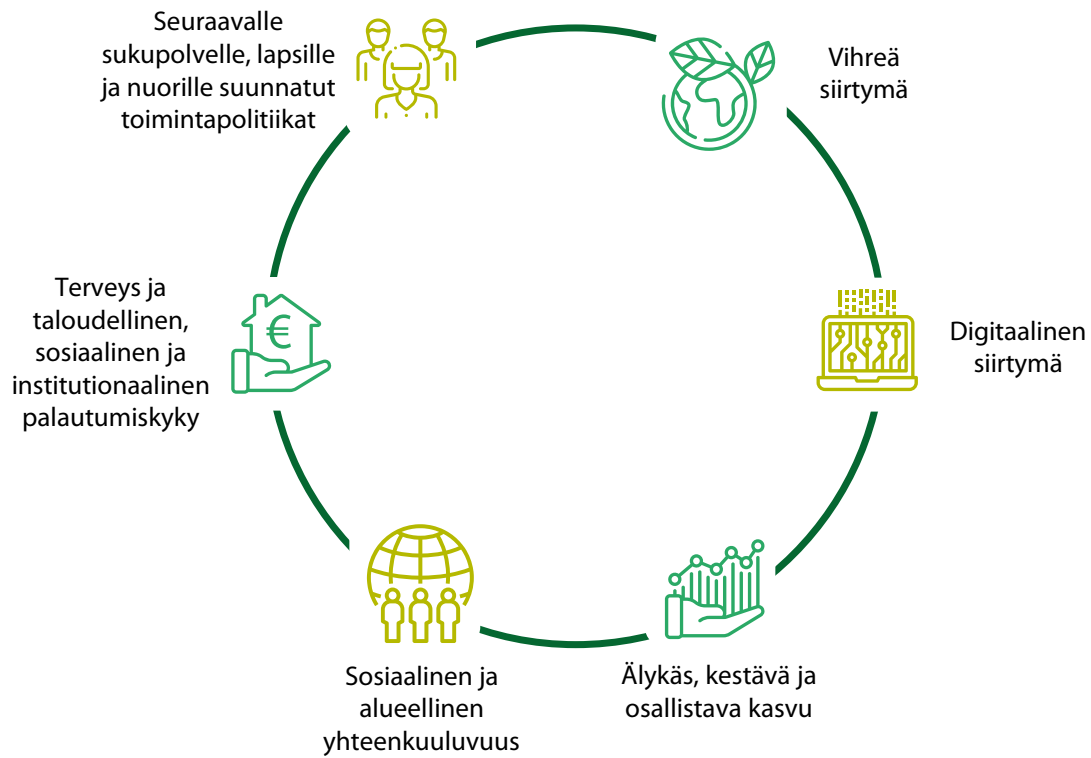
MRK 1 (luku 5)	Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous
MRK 2 (luku 6)	Koheesio, palautumiskyky ja arvot
MRK 3 (luku 7)	Luonnonvarat ja ympäristö
MRK 4 (luku 8)	Muuttoliike ja rajaturvallisuus
MRK 5 (luku 8)	Turvallisuus ja puolustus
MRK 6 (luku 9)	Naapurialueet ja muu maailma
MRK 7 (luku 10)	EU:n yleinen hallinto
Erityisrahoitusvälineet	(MRK:n ulkopuolella)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Noin kolme neljäsosaa talousarviosta käytetään ns. yhteistyössä toteutettavan hallinnoinnin puitteissa. Tämän hallinnointitavan yhteydessä jäsenvaltiot huolehtivat varojen jakamisesta, valitsevat hankkeet ja hallinnoivat EU:n menoja, mutta komissio on viime kädessä vastuussa talousarvion toteuttamisesta. Näin toimitaan esimerkiksi luonnonvaroja ja ympäristöä sekä koheesiota, palautumiskykyä ja arvoja koskevien MRK-otsakkeiden yhteydessä.

Elpymis- ja palautumistukivälineen varoilla rahoitetaan investointeja ja uudistuksia politiikanaloilla, jotka ovat merkityksellisillä EU:n laajuisesti. Alat on jäsenelty kuuteen pilariin (ks. [kaavio 2](#)).

Kaavio 2 – Elpymis- ja palautumistukivälineen kuusi pilaria

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Jäsenvaltiot määrittävät nämä uudistukset ja investoinnit etukäteen kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissaan. Komissio suorittaa jäsenvaltiolle maksun, kun tämä on saavuttanut tietyt välitavoitteet ja tavoitteet.

Mitä tarkastus kattoi?

Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa joka vuosi EU:n tulot ja menot ja tutkii, ovatko vuotuiset tilinpäätökset luotettavat ja ovatko tilien perustana olevat tulo- ja menotapahtumat EU:n ja kansallisten sääntöjen mukaiset. Tilintarkastustuomioistuin tutkii menot siinä vaiheessa, kun EU:n varojen lopulliset saajat ovat toteuttaneet toimia tai heille on aiheutunut kuluja. Elpymis- ja palautumistukivälineen menojen tapauksessa se tutkii menot jäsenvaltioiden esitettyä maksupyynnön ennalta määriteltyjen välitavoitteiden tai tavoitteiden saavuttamisen perusteella sekä siinä vaiheessa, kun komissio on hyväksynyt ne. Käytännössä tämä tarkoittaa, että tilintarkastustuomioistuimen tarkastama tapahtumien perusjoukko sisältää väli- ja loppumaksuja. Tilintarkastustuomioistuin ei tarkastanut vuonna 2022 maksettuja ennakoita, ellei niitä myös ollut selvitetty kirjanpidollisesti varainhoitovuoden aikana.

Vuotta 2022 koskevassa, tulojen testaamiseen liittyvässä tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa perusjoukko oli 245,3 miljardia euroa. Menojen testaamiseen liittyvässä tarkastuksessa perusjoukko oli yhteensä 220,5 miljardia euroa. Tilintarkastustuomioistuimella oli tarkastuksessaan erillinen perusjoukko toisaalta EU:n talusarviomenoja (166,8 miljardia euroa) ja toisaalta elpymis- ja palautumistukivälineen menoja (53,7 miljardia euroa), jotta se voi antaa niistä erilliset lausunnot.

Tarkastushavainnot

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausuma EU:n talousarviosta

Tilintarkastustuomioistuin antaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti tarkastuslausuman Euroopan parlamentille ja Euroopan unionin neuvostolle EU:n konsolidoidun tilinpäätöksen luotettavuudesta sekä toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta). Tarkastuslausuma on tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen keskeinen osa.

Elpymis- ja palautumistukiväline on väliaikainen väline, jota käytetään ja rahoitetaan tavalla, joka poikkeaa olennaisesti EU:n talousarvion menoista. EU:n talousarviomenojen edunsaajille maksetaan tiettyjen toimien toteuttamisesta tai korvataan aiheutuneita kuluja. Sen sijaan elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa jäsenvaltioille maksetaan ennalta määriteltyjen välitavoitteiden tai tavoitteiden tyydyttävästä saavuttamisesta. Elpymis- ja palautumistukivälineen tapauksessa tilintarkastustuomioistuin tutki siksi, saavutettiin ennalta määritellyt välitavoitteet tai tavoitteet tyydyttävästi ja täyttyivätkö horisontaaliset tukikelpoisuusehdot. Tilintarkastustuomioistuin antaa näin ollen menojen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta kaksi erillistä lausuntoa: toinen koskee EU:n talousarviomenoja ja toinen elpymis- ja palautumistukivälineen menoja.

EU:n tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan

EU:n vuoden 2022 tilinpäätös antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot EU:n taloudellisesta tuloksesta ja sen varoista ja vastuista vuoden lopussa kansainvälisten julkissektorin tilinpäätösstandardien mukaisesti.

Tilintarkastustuomioistuin voi niin ollen antaa puhtaan tarkastuslausunnon tilien luotettavuudesta kuten joka vuosi vuodesta 2007 lähtien.

EU:n taseeseen sisältyvien eläkeoikeuksista ja muista työsuhde-etuuksista aiheutuvien vastuiden määrä oli vuoden 2022 lopussa 80,6 miljardia euroa (2021: 122,5 miljardia euroa). Eläkevastuut vähenivät vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että nimellinen diskonttokorko nousi yleisen korkotason nousun vaikutuksesta.

Yhdistynyt kuningaskunta lakkasi olemasta EU:n jäsenvaltio 1. helmikuuta 2020. EU:n tileistä ilmeni tasepäivänä 23,9 miljardin euron nettosaaminen Yhdistyneeltä kuningaskunnalta (2021: 41,8 miljardia euroa) erosopimuksessa määriteltyjen keskinäisten velvoitteiden perusteella.

Venäjän hyökkäyksen vaikutus EU:n tileissä oleviin Ukrainalle myönnettyihin lainoihin ja avustuksiin on arvioitu ja kirjattu asianmukaisesti ja ilmoitettu kirjanpitosääntöjen vaatimuksia noudattaen.

Tilintarkastustuomioistuin antaa puhtaan lausunnon tuloista

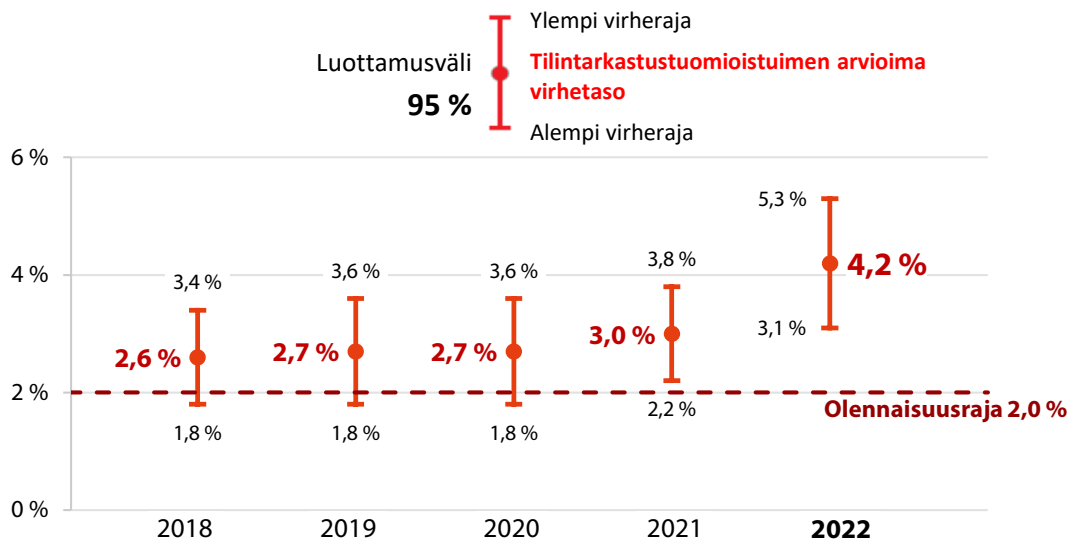
Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että tulojen virhetaso ei ole olennainen. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastamat tulojen hallinnointijärjestelmät olivat yleisesti ottaen vaikuttavia.

Tilintarkastustuomioistuin antaa kielteisen lausunnon EU:n talousarviomenoista

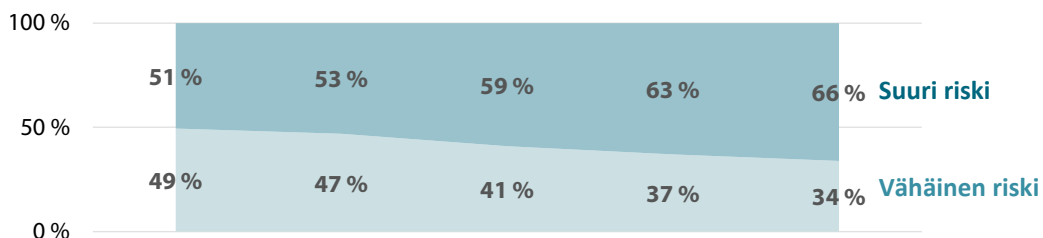
Tilintarkastustuomioistuimen määritelmän mukaan virhe on rahamäärä, jota ei olisi pitänyt maksaa EU:n talousarviosta. Virhe tapahtuu, kun rahaa ei käytetä relevanttien EU:n säädösten mukaisesti eikä näin ollen siten kuin neuvosto ja Euroopan parlamentti tarkoittivat lainsäädäntöä hyväksyessään, tai kun rahaa ei käytetä asiaan liittyvien kansallisten sääntöjen mukaisesti.

Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että EU:n talousarviomenojen virhetaso on 3,1 prosentin ja 5,3 prosentin välillä. Tämän vaihteluvälin keskikohta, josta aiemmin käytettiin nimitystä todennäköisin virhetaso, on noussut viime vuoden kolmesta prosentista 4,2 prosenttiin – ks. [kaavio 3](#).

Kaavio 3 – Arvioitu virhetaso ja tarkastettu perusjoukko (2018–2022)

Tarkastuksen perusjoukko riskien mukaan jaoteltuna

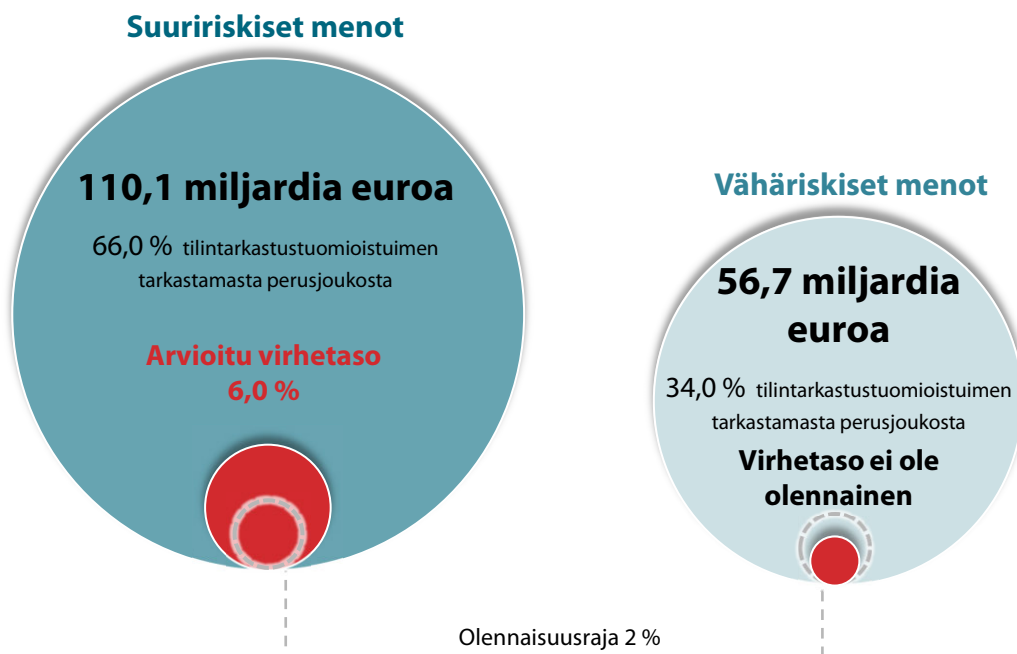

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Virhetaso on jälleen olennainen yli puolessa tilintarkastustuomioistuimen tarkastamasta perusjoukosta

Vuonna 2022 suuririskisten menojen osuus tarkastetusta perusjoukosta oli 66,0 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli 63,2 prosenttia. Tilintarkastustuomioistuin totesi jälleen, että vähäriskisten menojen virhetaso ei ollut olennainen, kun taas suuririskisten menojen virhetaso oli edelleen olennainen. Näin ollen varojen maksutapa vaikuttaa virheriskiin. Tilintarkastustuomioistuin arvioi suuririskisten menojen virhetasoksi 6,0 prosenttia (2021: 4,7 prosenttia) (ks. [kaavio 4](#)).

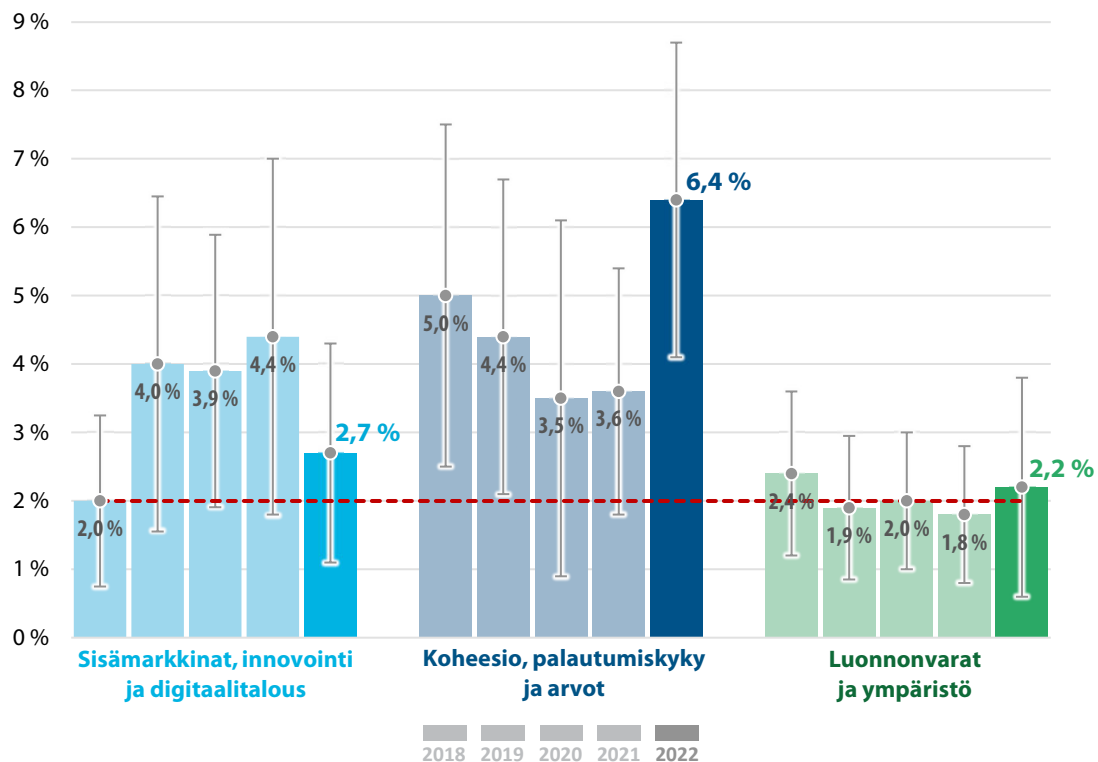
Kaavio 4 – Tarkastetun perusjoukon jakautuminen suuririskisiin ja vähäriskisiin menoihin vuonna 2022

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Virhetaso johtuu pääasiassa alasta ”Koheesio, palautumiskyky ja arvot”. Osuudeltaan seuraavaksi suurimpia olivat ”Luonnonvarat ja ympäristö”, ”Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous” sekä ”Naapurialueet ja muu maailma” (ks. *kaavio 5*).

Kaavio 5 – Arvioidut virhetasot monivuotisen rahoituskehysten otsakkeissa 1, 2 ja 3 (2018–2022)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Tukikelpoisuusvirheet vaikuttavat edelleen eniten suuririskisten menojen arvioituun virhetasoon. Otsakkeessa ”Koheesio, palautumiskyky ja arvot” tapahtunut arvioidun virhetason nousu ei noudata mitään maantieteellistä kaavaa. Tietyntyyppiset virheet olivat kuitenkin lisääntyneet (kuten tukeen oikeuttamattomat kulut ja julkisia hankintoja koskevien sääntöjen noudattamatta jättäminen).

Virhetasoa koskevien arvioiden vertailu tilintarkastustuomioistuimen ja komission välillä

Komission jäsenten kollegio vastaa vuotuisesta hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksesta. Kertomuksessa esitetään yhteenveto sisäistä valvontaa ja varainhoitoa koskevien vuotuisien toimintakertomusten keskeisistä tiedoista. Kertomuksessa käsitellään riskitasoa maksamishetkellä. Se on komission arvio määrästä, jonka maksuun ei ole sovellettu asiaankuuluvia sääntöjä. Komission mukaan riskinalainen määrä maksamishetkellä vuodelta 2022 on 1,9 prosenttia. Osuus on pienempi kuin tilintarkastustuomioistuimen virhetasoarvio 4,2 prosenttia (2021: 3,0 prosenttia) sekä lisäksi tilintarkastustuomioistuimen määrittämän vaihteluvälin (3,1–5,3 prosenttia) alapuolella.

Kuten tilintarkastustuomioistuimen arvioima virhetaso, myöskään komission arvio ei sisällä elpymis- ja palautumistukivälineen menoja. Komissio ilmoittaa niiden osalta valvontatulokset erikseen laadullisen arvioinnin perusteella. Lisäksi komission kunkin pääosaston vuotuisen toimintakertomukseen sisältyy lausuma, jossa pääjohtaja ilmoittaa saaneensa varmuuden siitä, että taloudelliset tiedot esitetään kertomuksessa asianmukaisesti ja että hänen vastuullaan olevat toimet ovat lailliset ja sääntöjenmukaiset. Tätä varten kaikki pääosastot ilmoittivat arviot menojensa riskitasosta maksamishetkellä. Arvio ei kuitenkaan sisällä elpymis- ja palautumistukivälinettä, jonka kohdalla komissio arvioi valvontatulokset jäsenvaltioiden suorittamien ja omien tarkastustensa ja valvontatoimiensa tulosten yhdistelmän perusteella.

Niiden monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden kohdalla, joista tilintarkastustuomioistuin esittää erityisarvion, tilintarkastustuomioistuin vertasi komission vuoden 2022 riskitasoa maksamishetkellä itse arvioimaansa virhetasoon. Vertailu osoittaa, että komission luvut alittavat tilintarkastustuomioistuimen arviot kolmella politiikanalalla. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että sisämarkkinoiden, innovoinnin ja digitaalitalouden alalla komission arvio, jonka mukaan riskitaso maksamishetkellä oli 1,5 prosenttia, oli tilintarkastustuomioistuimen arvioiman virhetason alapuolella. Koheesion, palautumiskyvyn ja arvojen alalla riskitaso maksamishetkellä oli komission arvion mukaan 2,6 prosenttia eli huomattavasti alle tilintarkastustuomioistuimen arvioiman virhetason vaihteluvälin. Luonnonvarojen ja ympäristön alalla komission arvio riskitasosta maksamishetkellä (1,7 prosenttia) oli tilintarkastustuomioistuimen arvioiman vaihteluvälin alemmalla puoliskolla ja tilintarkastustuomioistuimen arvioiman virhetason alapuolella.

Komissio esittää vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa vuoden 2022 vuotuisia menoja koskevan yleisen riskinarviointinsa, jonka tarkoituksena on yksilöidä suuririskiset alat ja keskittää toimet niihin. Komission arvion mukaan riskitaso on alhainen 63 prosentissa, keskisuuri 12 prosentissa ja suuri 25 prosentissa menoista. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastustyö toi kuitenkin komission jälkitarkastuksissa esiin rajoitteita, jotka yhdessä vaikuttavat komission riskinarvioinnin luotettavuuteen.

Tilintarkastustuomioistuin antoi varauman sisältävän lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen menoista vuodelta 2022

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastusevidenssi osoittaa kokonaisuutena katsoen, että 11:ssä kaikkiaan 13:sta elpymis- ja palautumistukivälineen maksusta (ja niihin liittyvistä ennakkomaksujen selvityksistä) oli kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä. Kuudessa näistä maksuista virhetaso oli olennainen. Tarkastajat havaitsivat lisäksi tapauksia, joissa välitavoitteet tai tavoitteet oli suunniteltu heikosti. Ongelmia oli myös niiden tietojen luotettavuudessa, joita jäsenvaltiot sisällyttivät antamiinsa johdon vahvistuslausumiin.

Haluatko lisätietoja? Tiedot tärkeimmistä havainnoista esitetään kokonaisuudessaan vuoden 2022 vuosikertomuksen ensimmäisessä ja yhdennessätoista luvussa. Vuosikertomuksen koko teksti on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla (eca.europa.eu).

Tarkempi katsaus tuloksiin

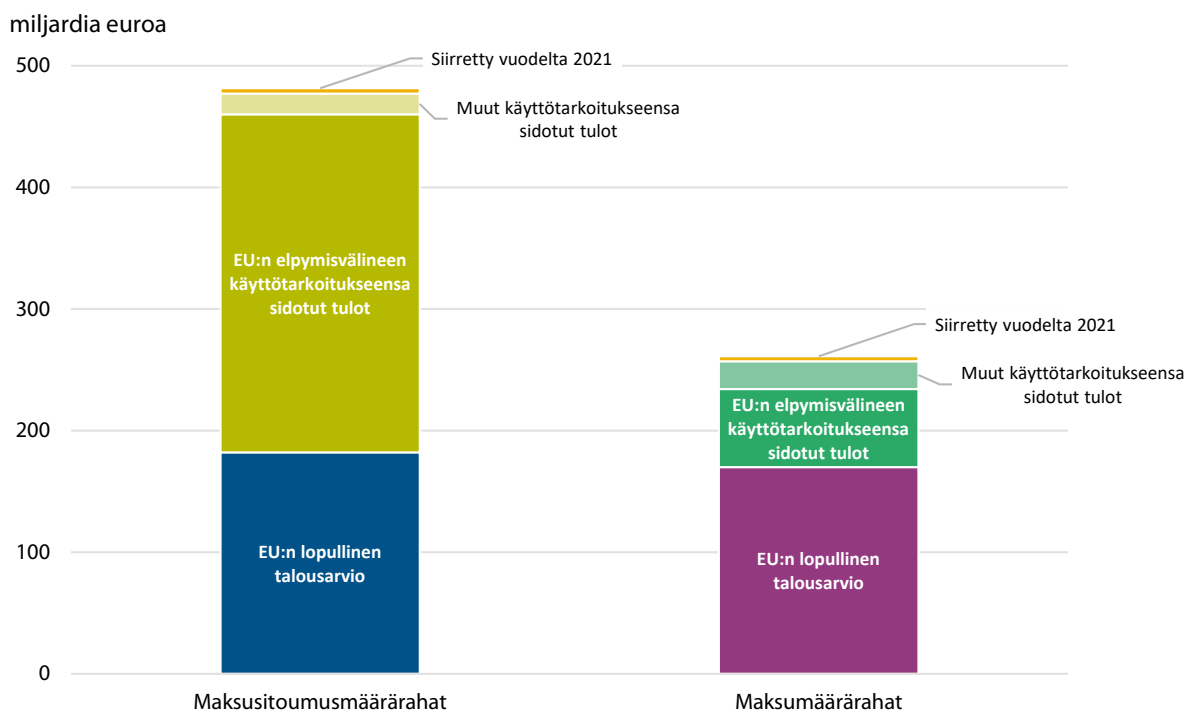

Talousarvio- ja varainhallinto

EU:n talousarvion toteutusaste oli korkea sitoumusten ja maksujen osalta

Vuosi 2022 oli monivuotisen rahoituskeh്യksen 2021–2027 toinen soveltamisvuosi. [Kaaviossa 6](#) esitetään menoihin käytettävissä olleet EU:n talousarviomäärärahat yhteensä, mukaan lukien Next Generation EU -välineen avustukset.

Kaavio 6 – Menoihin vuonna 2022 käytettävissä olleet talousarviomäärärahat yhteensä, mukaan lukien Next Generation EU -välineen avustukset

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n vuoden 2022 konsolidoidun tilinpäätöksen perusteella.

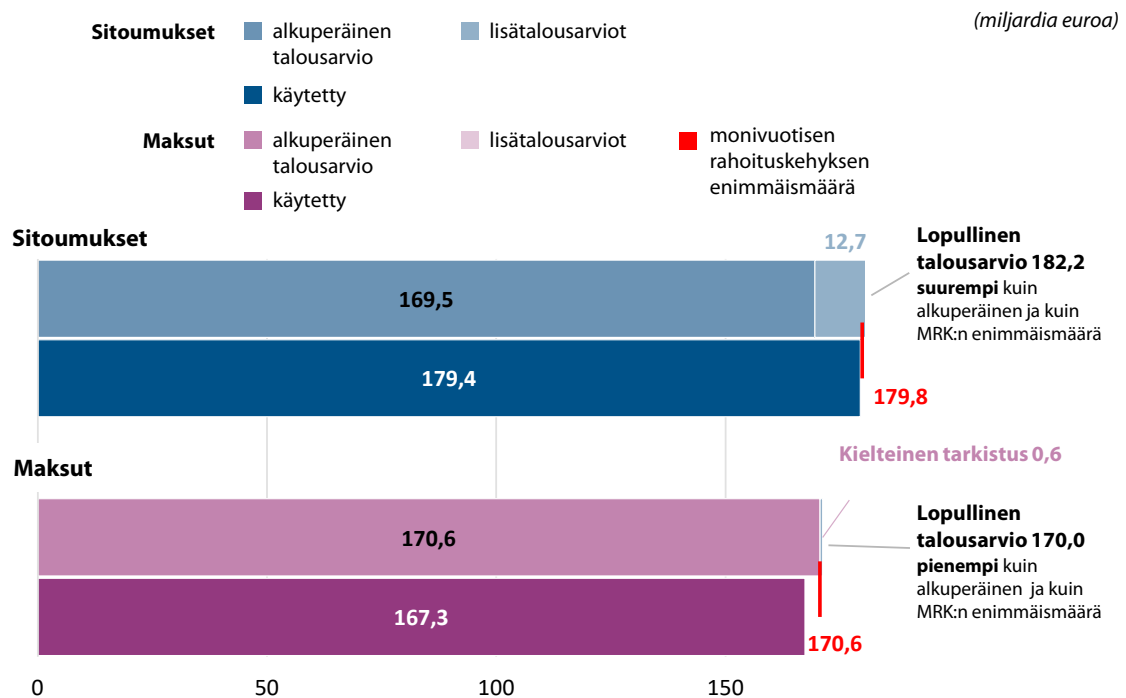
Vuonna 2022 käytettiin valtaosa maksusitoumusmäärärahoista

Budjettivallan käyttäjä hyväksyi alustavan 169,5 miljardin euron talousarvion *maksusitoumusmäärärahoja* varten. Vuonna 2022 tehtiin viisi tarkistusta, jotka lisäsivät talousarvion määrää 182,2 miljardiin euroon, mikä ylittää monivuotisen rahoituskeh്യksen 179,8 miljardin euron enimmäismäärän. Tämän mahdollisti *erityisrahoitusvälineiden*, kuten joustovälineen, brexit-mukautusvarauksen, Euroopan globalisaatiorahaston sekä solidaarisuus- ja hätäapuvarauksen, käyttö. Lopullisessa talousarviossa sidottiin vuonna 2022 yhteensä 179,4 miljardia euroa. Käytettävissä olleesta määrästä käytettiin siis yli 98 prosenttia.

Lopulliset maksumäärärahat käytettiin lähes kokonaan

Maksumäärärahat vahvistettiin alun perin 170,6 miljardiksi euroksi, ja niiden määrä vähennettiin lopulta 170,0 miljardiin euroon. Lisämaksutarpeita aiheutui Venäjän Ukrainaa vastaan käymästä hyökkäyssodasta sekä korkeasta inflaatiosta ja energian hintojen noususta. EU:n talousarviossa käytettävissä olleista 170,0 miljardin euron maksumäärärahoista käytettiin 167,3 miljardia euroa. Ks. [kaavio 7](#).

Kaavio 7 – Vuoden 2022 talousarvion toteuttaminen

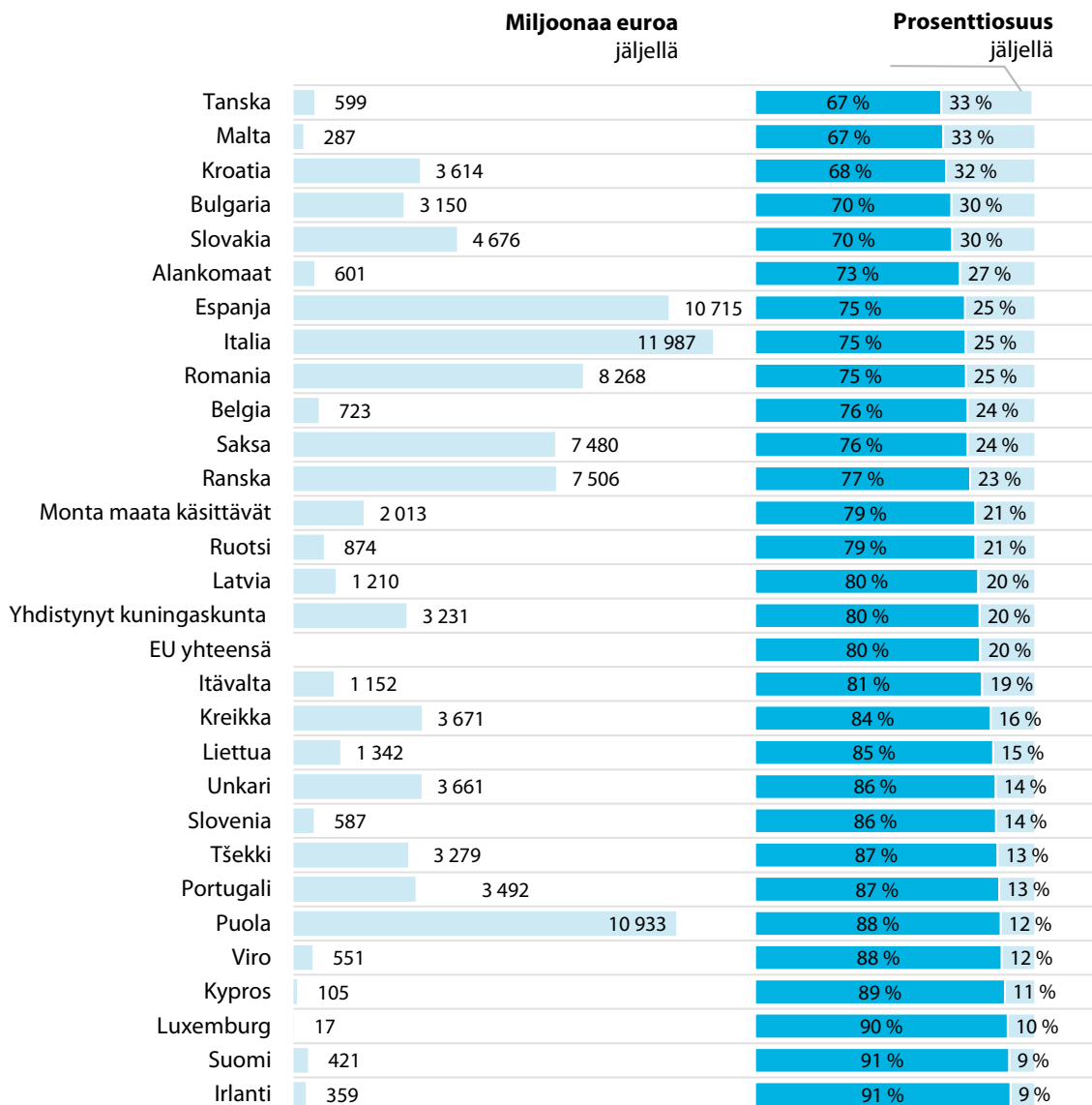
Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n vuoden 2022 konsolidoidun tilinpäätöksen perusteella.

Kun otetaan huomioon käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista peräisin olevat 71,8 miljardin euron lisämaksut ja 4,2 miljardin euron määrärahasiirrot vuodelta 2021, maksut olivat vuonna 2022 yhteensä 243,3 miljardia euroa. Talousarviosta käytettiin siis maksuihin 93 prosenttia kaikista 261,3 miljardin euron maksumäärärahoista.

Kauden 2014–2020 ERI-rahastojen käyttö jatkui vuonna 2022, vaikkakin hitaammin kuin vuosina 2021 ja 2020

Euroopan rakenne- ja investointirahastoista (ERI-rahastoista) suoritettavat maksut olivat Next Generation EU -välineen varoja lukuun ottamatta 64,9 miljardia euroa. Se on vähemmän kuin vuonna 2021 (75,1 miljardia euroa) ja vuonna 2020 (72,0 miljardia euroa). Vuoden 2022 lopussa ERI-rahastojen toimenpideohjelmien kautta 2014–2020 koskevat maksut olivat näin ollen yhteensä 396,1 miljardia euroa kaikkiaan 492,6 miljardista eurosta (80,4 prosenttia). ERI-rahastojen käytössä on merkittäviä eroja jäsenvaltioiden välillä (ks. [kaavio 8](#)).

Kaavio 8 – Kauden 2014–2020 ERI-rahastojen käyttöasteet (lukuun ottamatta Next Generation EU -välineen varoja)

Huomautus: ”Käytettävät määrät” ovat maksuja, joita jäsenvaltiot voivat vielä pyytää komissiolta. Ne eivät välttämättä kuvasta täysin tarkkaan hankkeiden täytäntöönpanon edistymistä jäsenvaltioissa. Erot johtuvat pyörityksestä.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin komissiolta saatujen tietojen perusteella.

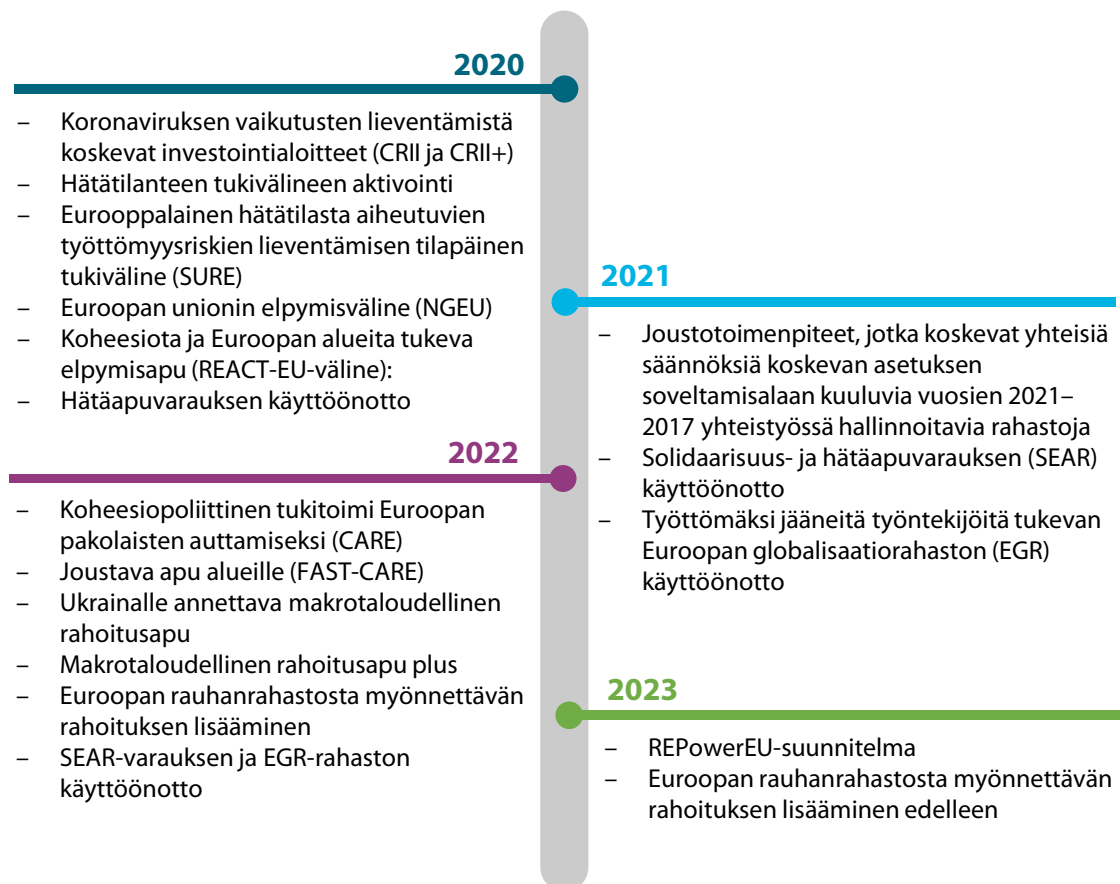
Komissio sitoi enemmän yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen soveltamisalaan kuuluvien yhteistyössä hallinnoitavien kauden 2021–2027 rahastojen varoja, mutta maksuja suoritettiin vähän jäsenvaltioiden ohjelmien myöhäisen hyväksymisen seurauksena

Uuden monivuotisen rahoituskehysten alussa siirryttiin kauden 2014–2020 ERI-rahastoista kauden 2021–2027 rahastoihin, joita hallinnoidaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Näissä yhteistyössä hallinnoitavissa rahastoissa jäsenvaltiot sitoivat 65,4 miljardia euroa vuonna 2022 eli 90 prosenttia käytettävissä olevista maksusitoumusmäärärahoista (vuonna 2021 ne sitoivat vain kaksi prosenttia käytettävissä olleista 50,1 miljardista eurosta).

Erilaisia EU:n rahoitusvälineitä käytettiin hätätoimenpiteenä

Vuonna 2022 erilaisia EU:n rahoitusvälineitä käytettiin hätätoimenpiteenä odottamattomien tapahtumien vuoksi. Käyttöön otettiin uusia joustotoimenpiteitä, joilla autettiin jäsenvaltioiden viranomaisia koronapandemian, Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan ja energiakriisin tuomien ongelmien ratkaisemisessa. Ks. [kaavio 9](#).

Kaavio 9 – EU:n keskeiset kriisinhallintatoimenpiteet vuosina 2020–2023

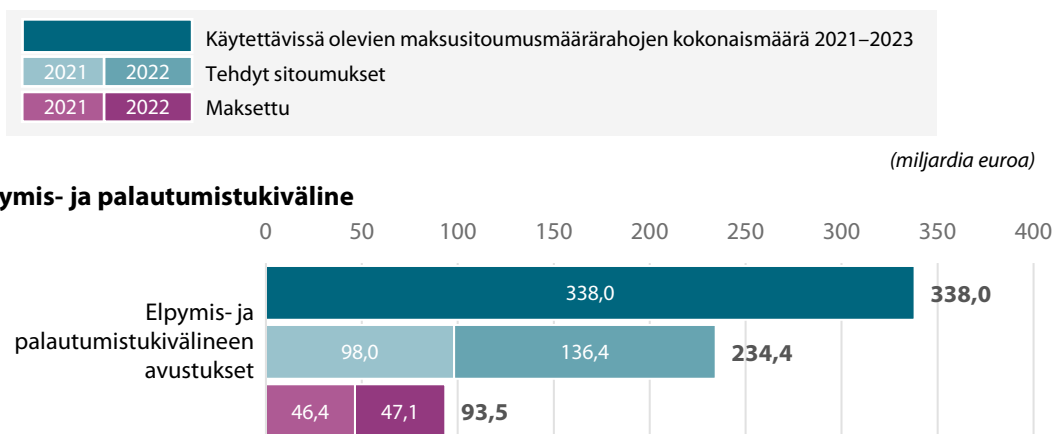

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n lainsäädännön perusteella.

Next Generation EU -välineen täytäntöönpano nopeutui vuonna 2022, mutta edistyminen oli odotettua hitaampaa

Next Generation EU -välineen varojen sitominen nopeutui vuonna 2022, ja sitoumukset kasvoivat 306,0 miljardiin euroon vuoden loppuun mennessä (2021: 143,5 miljardia euroa). Jäsenvaltioiden on sidottava loput 115,1 miljardia euroa vuonna 2023, koska se ei ole mahdollista enää myöhemmin. Vuonna 2022 jäsenvaltiot saivat elpymis- ja palautumistukivälineen avustusmaksuja 47,1 miljardia euroa (2021: 46,4 miljardia euroa). Vaikka määrä oli hieman suurempi kuin vuonna 2021, se jäi alle komission oletettaman 63,0 miljardin euron. Vuoden 2022 maksut liittyivät kuitenkin lähes kokonaan välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen, kun ne vuonna 2021 olivat liittyneet pääasiassa ennakkomaksuihin. Ks. [kaavio 10](#).

Kaavio 10 – Next Generation EU -välineeseen liittyvä elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpano

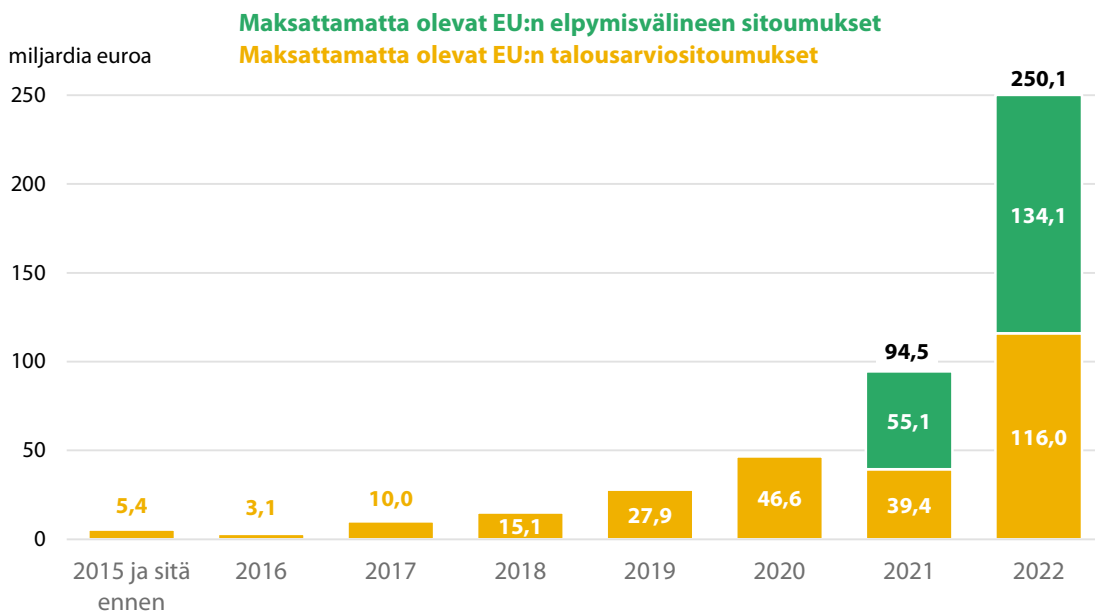

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n vuoden 2022 konsolidoidun tilinpäätöksen ja komission kirjanpitojärjestelmästä peräisin olevan talousarvion toteuttamista koskevan selvityksen perusteella.

EU:n talousarviosta ja Next Generation EU -välineen avustusrahoituksesta maksattamatta olevat sitoumukset ylsivät ennätystasolle eli 453 miljardiin euroon

EU:n talousarviosta ja Next Generation EU -välineen avustusrahoituksesta maksattamatta olevat sitoumukset, jotka ovat tulevia velkoja jos niitä ei vapauteta, olivat vuoden 2022 lopussa ennätyselliset 453 miljardia euroa. Nousu johtui pääasiassa siitä, että varoja sidottiin enemmän Next Generation EU -välineen toisen täytäntöönpanovuoden aikana, ja siitä, että kauden 2021–2027 yhteistyössä hallinnoitavia rahastoja alettiin panna täytäntöön. Maksattamatta olevien sitoumusten määrä kasvoi vuonna 2023 vielä noin 460 miljardiin euroon, mutta komission mukaan niiden pitäisi vuosina 2024–2026 vähentyä erityisesti siksi, että vuoden 2023 jälkeiselle ajalle ei ole uusia Next Generation EU -välineen sitoumuksia. Ks. [kaavio 11](#).

Kaavio 11 – Maksattamatta olevat sitoumukset vuoden ja rahoitustyyppin mukaan (EU:n talousarvio ja Next Generation EU -väline)

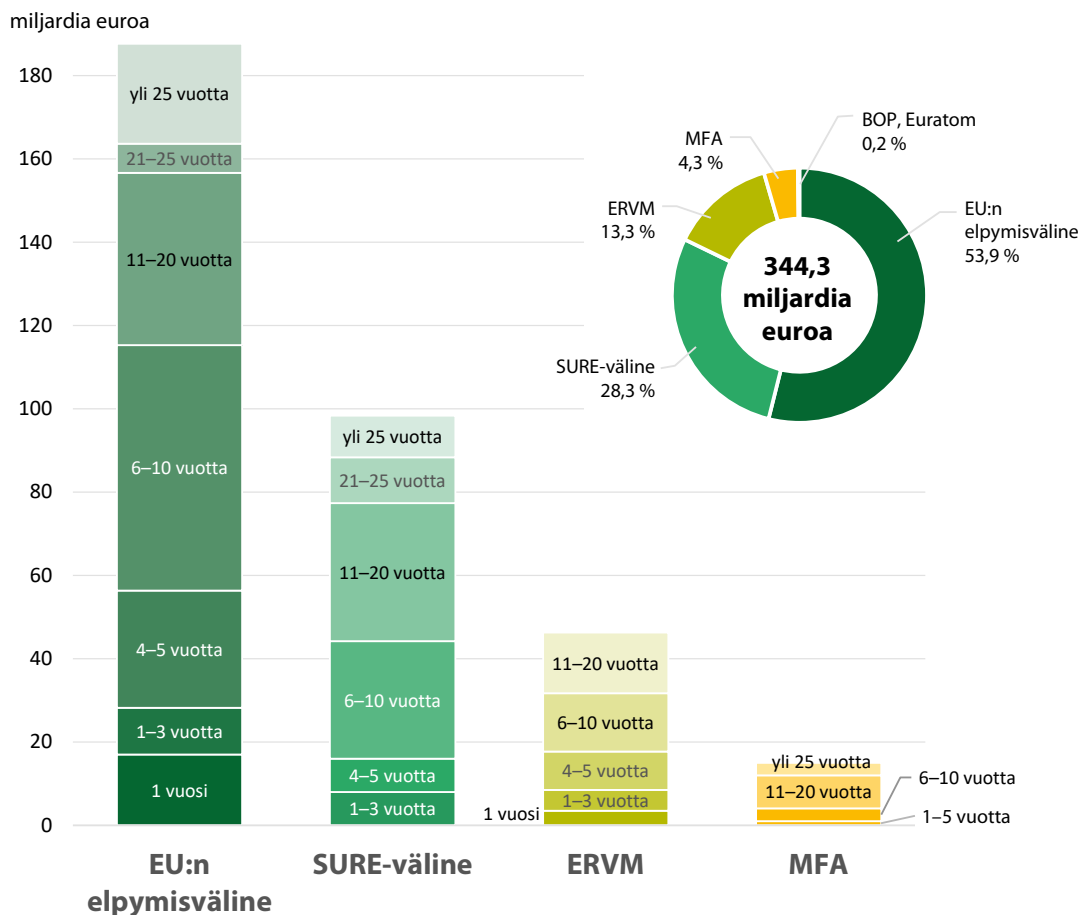
Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n vuoden 2022 konsolidoidun tilinpäätöksen ja komission kirjanpitojärjestelmästä peräisin olevan talousarvion toteuttamista koskevan selvityksen perusteella.

Riskit ja haasteet

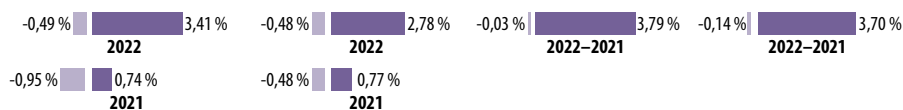
Lainanottokulut EU:n velan osalta kasvoivat huomattavasti

EU:n velka, eli lainanotto markkinoilta Next Generation EU -välinettä, SURE-välinettä, makrotaloudellista rahoitusapua, ERVM:tä, maksutasejärjestelyä ja Euratomia varten, kasvoi vuoden 2022 loppuun mennessä 344,3 miljardiin euroon (2021: 236,7 miljardia euroa), pääasiassa Next Generation EU -välinettä, SURE-välinettä ja makrotaloudellista rahoitusapua varten otettujen uusien lainojen vuoksi. [Kaaviossa 12](#) esitetään näiden otettujen lainojen erääntymisajat ja tosiasialliset korot.

Kaavio 12 – EU:n talousarvion otettujen lainojen erääntymisajat ja tosiasialliset korot

Tosiasiallinen korko (vaihteluvälinä ilmaistuna)

NGEU: Euroopan unionin elpymisväline
SURE: Eurooppalainen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäinen tukiväline
ERVM: Euroopan rahoituskansakautusmekanismi
MFA: Makrotaloudellinen rahoitusapu
BOP: Maksutasejärjestely

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n vuoden 2022 konsolidoidun tilinpäätöksen perusteella.

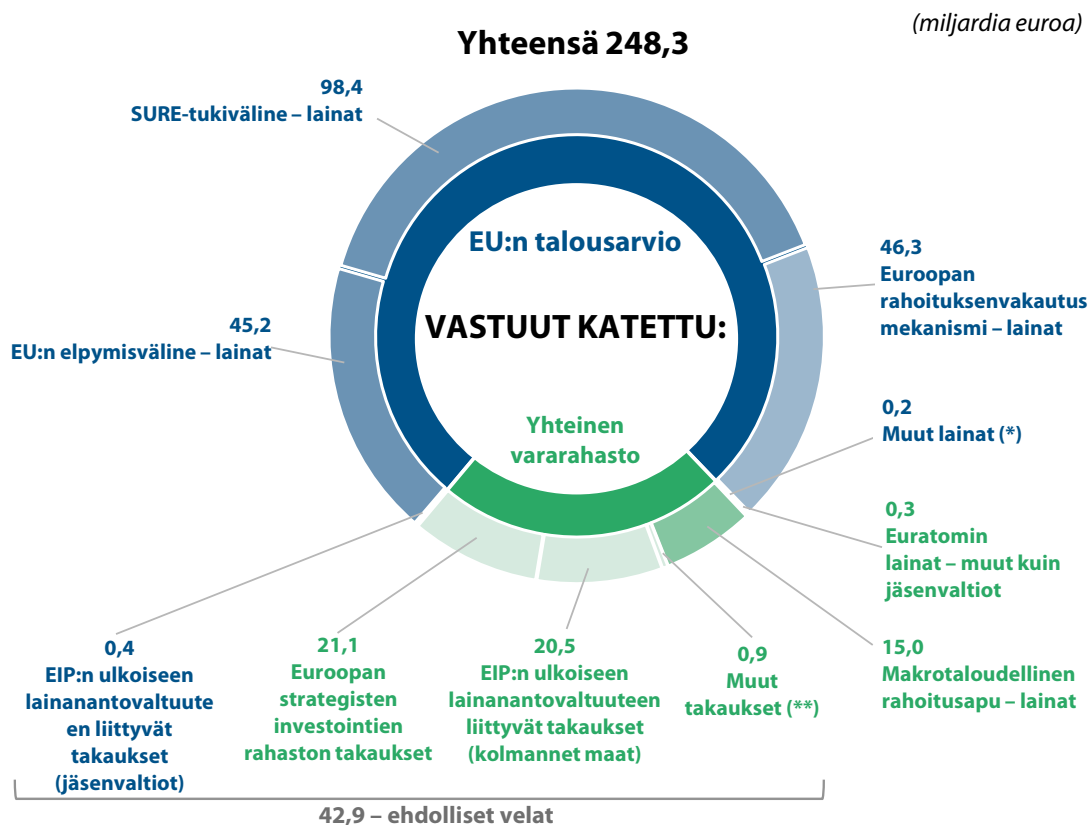
Näistä otetuista lainoista vain Next Generation EU -välineessä korkoriski siirtyi EU:n talousarvioon. Vuonna 2022 Next Generation EU -välineen uuden rahoituksen kustannukset nousivat markkinakorkojen kasvun vuoksi vuoden 2021 jälkipuoliskon 0,14 prosentista 2,60 prosenttiin vuoden 2022 jälkipuoliskolla. Vuonna 2022 Next Generation EU -välineen lainanotosta maksettiin nettokorkoa 0,5 miljardia euroa.

EU:n talousarvioon kohdistuva kokonaisriski oli suurempi kuin vuonna 2021

EU:n talousarvioon kohdistuva kokonaisriski koski vuoden 2022 lopussa yhteensä 248,3:a miljardia euroa. Se oli kasvanut vuoden 2021 määrästä, joka oli 204,9 miljardia euroa. Tämä kasvu johtui pääasiassa siitä, että lainaa otettiin jäsenvaltioille myönnettyjä elpymis- ja palautumistukivälineen 27,2 miljardin euron ja SURE-välineen 8,7 miljardin euron lisälainoja varten (2021: elpymis- ja palautumistukivälineen määrä oli 18,0 miljardia euroa ja SURE-välineen määrä 89,7 miljardia euroa) sekä Ukrainalle myönnettyjä 7,2 miljardin euron makrotaloudellisen rahoitusavun lainoja varten.

Kaaviossa 13 eritellään talousarvioon kohdistuvien riskien määrä lähteen tyyppin ja riskien kattamistavan mukaan.

Kaavio 13 – EU:n talousarvioon kohdistuvien riskien määrä yhteensä vuoden 2022 lopussa lähteen tyyppin ja riskien kattamistavan mukaan

(*) Maksusaselainat – 0,2 miljardia euroa, Euratomien lainat – jäsenvaltiot 0,03 miljardia euroa.

(**) Euroopan kestävän kehityksen rahaston (EKKR) takuu – 0,4 miljardia euroa, InvestEU:n takuu – 0,3 miljardia euroa ja EKKR+:n takuu – 0,2 miljardia euroa.

Huomautus: Erot johtuvat pyöristyksestä.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n vuoden 2022 konsolidoidun tilinpäätöksen perusteella.

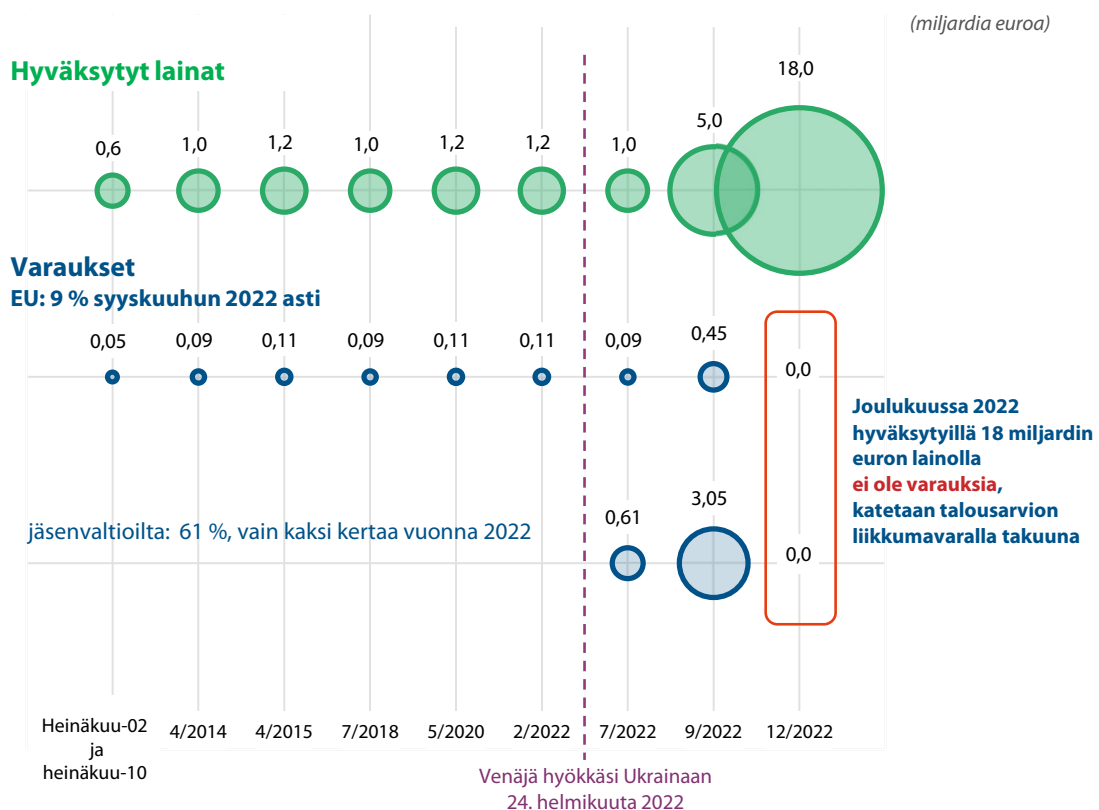
EU:n talousarvion kohdistuvia riskejä lievennetään osittain jäsenvaltioilta saaduilla takauksilla ja yhteisellä vararahastolla. Yhteisen vararahaston hallinnoimat määrät kasvoivat 12,3 miljardista eurosta 14,4 miljardiin euroon vuosina 2021–2022.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan lisää EU:n tuleviin talousarvioihin kohdistuvia taloudellisia riskejä

EU:n talousarvion kohdistuvan Ukrainaan liittyvän riskin määrä yli kaksinkertaistui vuonna 2022 vuoteen 2021 verrattuna (seitsemästä miljardista eurosta 16 miljardiin euroon). Makrotaloudellinen rahoitusapu plus -välineen 18 miljardin euron lisämäärärahojen hyväksyminen vuoden 2022 lopussa kasvattaa tätä määrää merkittävästi tulevaisuudessa. Koska 18 miljardin euron lisärahoitus ei myöskään edellytä minkäänlaista varausta, EU:n tulevien talousarvioiden riski kasvaa. Kaikki asiaan liittyvät tappiot on katettava tulevista EU:n talousarvioista tai monivuotisen rahoituskehiksen enimmäismäärän ja omien varojen enimmäismäärän välisestä talousarvion liikkumavarasta. Ks.

kaavio 14.

Kaavio 14 – Ukrainalle myönnettyjen hyväksytyjen makrotaloudellisen rahoitusavun lainojen aikataulu, mukaan lukien varaukset

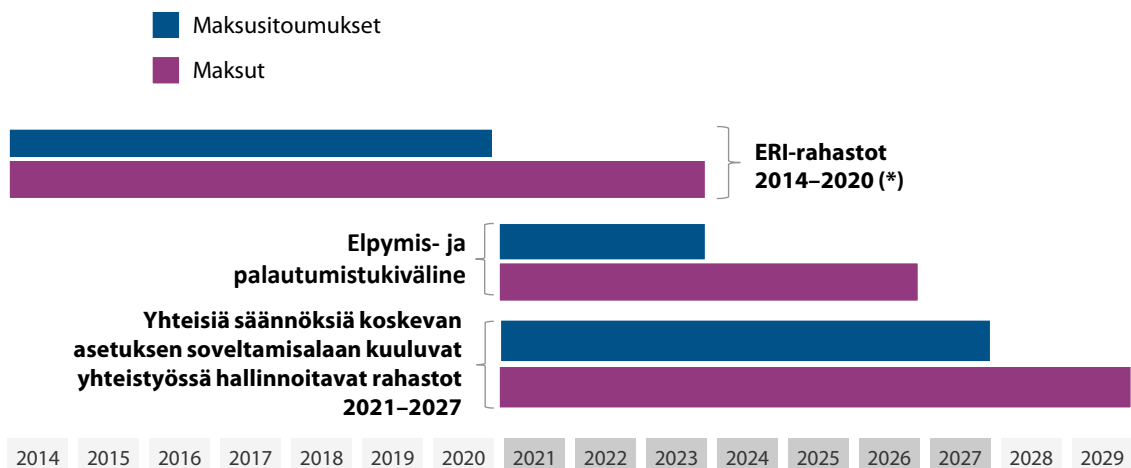

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin sovellettavan lainsäädännön perusteella.

Useiden välineiden rinnakkainen ja viivästynyt täytäntöönpano lisää jäsenvaltioiden riskiä rahoituksen menettämisestä

Jäsenvaltiot käyttävät nykyisellään varoja samanaikaisesti useista välineistä: kauden 2014–2020 monivuotisen rahoituskehyn jäljellä olevista ERI-rahastojen ohjelmista, yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen soveltamisalaan kuuluvista yhteistyössä hallinnoitavista kauden 2021–2027 rahastoista ja elpymis- ja palautumistukivälineistä. Kaiken tämän ohella niiden on jatkettava toimenpiteitä, jotka on otettu käyttöön Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan vuoksi. Useimmat jäsenvaltiot alkoivat kohdentaa vasta vuoden 2022 lopusta alkaen hankkeisiin rahoitusta yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen soveltamisalaan kuuluvista yhteistyössä hallinnoitavista kauden 2021–2027 rahastoista. Tämä johtui siitä, että lainsäädännön ja siten myös kumppanuussopimusten ja ohjelmien hyväksymisessä oli viivästyksiä. Jos yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen täytäntöönpano ei nopeudu merkittävästi vuosina 2024 ja 2025, riski sitoumusten vapauttamisesta myöhemmin kauden kuluessa kasvaa eksponentiaalisesti. Ks. [kaavio 15](#).

Kaavio 15 – Aikataulu ERI-rahastojen, elpymis- ja palautumistukivälineen ja yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen soveltamisalaan kuuluvien yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen varojen sitomiselle ja maksamiselle

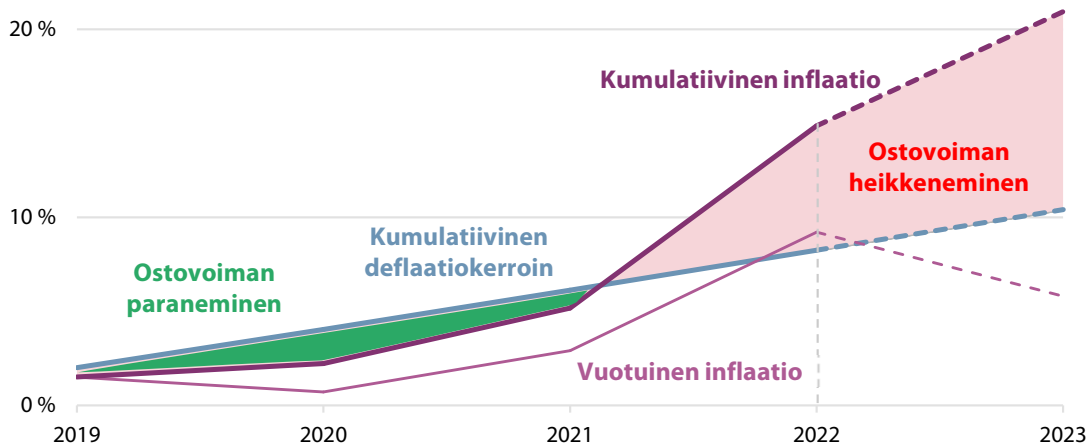
(*) Maaseuturahaston osalta otettiin käyttöön siirtymäkausi vuosiksi 2021 ja 2022, minkä jälkeen se kuuluu kokonaisuudessaan YMP:n strategisten suunnitelmien kehukseen. Tämä tarkoittaa, että maaseuturahaston osalta sitoumus- ja maksukausia on tosiasiallisesti pidennetty kahdella vuodella (sitoumuksilla vuosi 2022 ja maksuilla vuosi 2025).

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin sovellettavan lainsäädännön perusteella.

Korkea inflaatio vaikuttaa EU:n talousarvioon

Korkea inflaatio vaikuttaa EU:n talousarvioon monin tavoin. Koska EU:n talousarviota mukautetaan vuosittain kiinteällä kahden prosentin deflaatiokertoimella, sen ostovoimaa heikentää kyseisen luvun ja keskimääräisen inflaatioasteen välinen erotus. Tilintarkastustuomioistuin arvioi komission tekemän inflaatioennusteen perusteella, että EU:n talousarvio voisi menettää lähes kymmenen prosenttia ostovoimastaan vuoteen 2023 mennessä. Korkea inflaatio kasvattaa erityisesti kiinteitä kustannuksia, kuten hallinto- ja rahoituskustannuksia. Se myös vaikuttaa eri lähteistä saatavien tulojen osuuteen. Ks. [kaavio 16](#).

Kaavio 16 – Muutokset EU:n talousarvion ostovoimassa

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin komission [kevään 2023 talousennusteen](#) perusteella.

Suositukset

Tilintarkastustuomioistuimen esittää komissiolle seuraavat suositukset:

- Koska maksattamatta olevia sitoumuksia, jotka odottavat maksamista EU:n tulevista talousarvioista, on suuri määrä, komission olisi määritettävä tapoja, joilla autetaan jäsenvaltioita nopeuttamaan EU:n rahastojen, erityisesti yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen soveltamisalaan kuuluvien yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen, käyttöä moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti.
- Komission olisi arvioitava useiden vuosien ajan jatkuvan korkean inflaation vaikutusta EU:n talousarvioon ja määritettävä välineet, joilla lievennetään siitä aiheutuvia keskeisiä riskejä. Komission olisi tässä yhteydessä suojattava EU:n talousarvion kykyä täyttää EU:n oikeudelliset ja sopimusperusteiset sitoumukset, kuten kasvavat rahoituskustannukset.
- EU:n talousarvioon kohdistuu yhä enemmän riskejä, jotka johtuvat yhtäältä otetuista lainoista, joilla on tarkoitus huolehtia lisämaksutarpeista, kuten koronapandemian tai Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan aiheuttamista tarpeista, sekä toisaalta talousarviotakuista. Siksi komission olisi toteutettava kaikki tarkoituksenmukaiset toimet, jotka ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että riskien lieventämiseen käytetyillä komission välineillä, kuten yhteisellä vararahastolla, on riittävä kapasiteetti, ja julkistettava oma arvionsa vuotuisesta riskin kokonaismäärästä.

Haluatko lisätietoja? Tiedot talousarvio- ja varainhallintoa koskevasta tarkastuksestamme esitetään kokonaisuudessaan [vuoden 2022 vuosikertomuksen](#) toisessa luvussa.

EU:n talousarviosta rahoitetun toiminnan tuloksellisuus

Tilintarkastustuomioistuin analysoi vuosittain useita tuloksellisuuteen liittyviä näkökohtia: mitä tuloksia on saatu aikaan EU:n talousarviolla, jota komissio toteuttaa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa? Tänä vuonna tilintarkastustuomioistuimen analyysi kattaa seuraavat seikat:

- tuloksellisuutta koskevissa vuoden 2022 erityiskertomuksissa esitetyt tulokset ja keskeiset viestit sekä asiaan liittyvät tiedot komissiolta sekä budjetti- ja lainsäädäntöviranomaisilta (Euroopan parlamentilta ja neuvostolta)
- EU:n talousarvion tuloksellisuutta koskevassa tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2019 kertomuksessa annettujen suositusten täytäntöönpano
- tilintarkastustuomioistuimen vuonna 2019 julkaisemissa erityiskertomuksissa annettujen suositusten täytäntöönpano.

Tuloksellisuutta koskevien vuoden 2022 erityiskertomusten keskeiset viestit

Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksissa arvioidaan sitä, miten hyvin moitteettoman varainhoidon periaatteita on sovellettu EU:n talousarvion toteuttamisessa. Tilintarkastustuomioistuin [julkaisi](#) vuonna 2022 yhteensä 28 erityiskertomusta, joissa käsiteltiin monia haasteita, joita EU:lla on eri menoaloilla ja toimintapolitiikkojen eri aloilla. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastusten kohteilla on oikeus vastata sen esittämiin huomautuksiin. Tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2022 erityiskertomukset sisälsivät 214 suositusta monista eri aiheista. Ne oli pääasiassa osoitettu komissiolle. Suosituksista hyväksyttiin kokonaan 91 prosenttia. Niissä käsiteltiin seuraavia viittä strategista alaa: EU:n toteuttamat koronapandemian torjuntatoimet; EU:n kilpailukyky; palautumiskyky ja eurooppalaiset arvot; ilmastonmuutos, ympäristö ja luonnonvarat; finanssipolitiikka ja julkinen talous (ks. [taulukko 1](#)).

Taulukko 1 – Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksissa käsitellyt strategiset osa-alueet vuonna 2022

 <p>Toimet koronapandemian torjumiseksi</p>	<p>Erityiskertomus 13/2022: Vapaa liikkuvuus EU:ssa covid-19-pandemian aikana Erityiskertomus 18/2022: EU:n toimielimet ja covid-19 Erityiskertomus 19/2022: EU:n covid-19-rokotehankinnat Erityiskertomus 21/2022: Komission toimet kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien arvioimiseksi Erityiskertomus 28/2022: Häättilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tukiväline (SURE)</p>
 <p>Kilpailukyky</p>	<p>Erityiskertomus 03/2022: 5G:n käyttöönotto EU:ssa Erityiskertomus 06/2022: EU:n teollis- ja tekijänoikeudet Erityiskertomus 07/2022: Pk-yritysten kansainvälistymistä tukevat välineet Erityiskertomus 08/2022: Pk-yritysten kilpailukykyyn parantamiseen tähtäävä Euroopan aluekehitysrahaston tuki Erityiskertomus 15/2022: Horisontti 2020 -puiteohjelmaan osallistumisen laajentamiseen tähtäävät toimenpiteet Erityiskertomus 16/2022: Data yhteisessä maatalouspolitiikassa Erityiskertomus 23/2022: Horisontti 2020 -puiteohjelman ja Euroopan rakenne- ja investointirahastojen välinen synergia Erityiskertomus 24/2022: Yrityksiin kohdistetut sähköisen hallinnon toimet</p>
 <p>Palautumiskyky ja eurooppalaiset arvot</p>	<p>Erityiskertomus 01/2022: EU:n tuki oikeusvaltioperiaatteen edistämiseksi Länsi-Balkanilla Erityiskertomus 05/2022: EU:n toimielinten, elinten ja virastojen kyberturvallisuus Erityiskertomus 14/2022: Komission toimet yhteiseen maatalouspolitiikkaan kohdistuvien petosten torjumiseksi Erityiskertomus 27/2022: EU:n tuki rajatylittävälle yhteistyölle naapurimaiden kanssa</p>
 <p>Ilmastonmuutos, ympäristö ja luonnonvarat</p>	<p>Erityiskertomus 02/2022: Yritysten energiatehokkuus Erityiskertomus 09/2022: Ilmastomenot EU:n talousarviossa vuosina 2014-2020 Erityiskertomus 10/2022: Leader-ohjelma ja paikallisyhteisöjen omat kehittämishankkeet Erityiskertomus 12/2022: Hanketulosten pysyvyys maaseudun kehittämisessä Erityiskertomus 20/2022: EU:n toimet laittoman kalastuksen torjumiseksi Erityiskertomus 22/2022: EU:n tuki hiilialueille</p>
 <p>Finanssipolitiikka ja julkinen talous</p>	<p>Erityiskertomus 04/2022: Sijoitusrahastot Erityiskertomus 11/2022: EU:n talousarvion suojaaminen Erityiskertomus 17/2022: Ulkopuoliset konsultit Euroopan komissiossa Erityiskertomus 25/2022: EU:n talousarvion rahoittamiseen käytettävän bruttokansantulon tarkastaminen Erityiskertomus 26/2022: Euroopan tilastot</p>

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

EU:n talousarvion tuloksellisuutta koskevassa kertomuksessa annettujen suositusten täytäntöönpanon seuranta – tilanne vuoden 2019 lopussa

Tilintarkastustuomioistuimen kertomus EU:n talousarvion tuloksellisuudesta varainhoitovuonna 2019 sisälsi viisi suositusta, jotka osoitettiin komissiolle ja jotka komissio hyväksyi. Tarkastajat suosittivat, että komissio raportoi monivuotisen rahoituskehyyksen mukaisten EU:n meno-ohjelmien tuloksellisuudesta niin kauan kuin maksuja suoritetaan (pantu täytäntöön kokonaan), parantaa tuloksellisuustietojen luotettavuutta edelleen (pantu täytäntöön joiltakin osin), levittää tietoa sääntelyntarkastelulautakunnan suorittamasta valvonnasta saaduista kokemuksista (pantu täytäntöön kokonaan), selittää paremmin, miten tavoitteet ja indikaattorit on määritetty, ja parantaa useita tuloksellisuuskertomusten näkökohtia (pantu täytäntöön joiltakin osin).

Tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2019 erityiskertomuksissa annettujen suositusten täytäntöönpanon seuranta

Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa joka vuosi, missä määrin tarkastuskohteet ovat ryhtyneet toimenpiteisiin sen suositusten perusteella. Seuranta toimitetaan kolmen vuoden kuluttua siitä, kun suositukset on annettu. Tilintarkastustuomioistuin julkaisi 25 erityiskertomusta vuonna 2019. Tänä vuonna se analysoi 213 suositusta 22 kertomuksesta. Suosituksista 179 oli osoitettu komissiolle. Loput 34 suositusta oli osoitettu Euroopan parlamentille, Euroopan unionin neuvostolle ja Eurooppa-neuvostolle, Euroopan unionin turvapaikkavirastolle, Euroopan pankkiviranomaiselle ja Euroopan raja- ja merivartiovirastolle (Frontex). Tilintarkastustuomioistuin teki seuraavat havainnot:

- o tilintarkastustuomioistuimen tarkastuskohteiden kokonaan hyväksymien suositusten osuus on pienentynyt hieman, 83 prosentista 79 prosenttiin
- o kokonaan tai suurimmaksi osaksi täytäntöönpanojen suositusten osuus laski myös hieman, 75 prosentista 70 prosenttiin
- o komissio on pannut 73 prosenttia sille osoitetuista suosituksista täytäntöön joko kokonaan tai suurimmaksi osaksi
- o muut tarkastuskohteet ovat panneet 56 prosenttia niille osoitetuista suosituksista täytäntöön joko kokonaan tai suurimmaksi osaksi
- o ajoissa täytäntöön pantujen suositusten osuus on laskenut 60 prosentista 38 prosenttiin, ja tarkastuskohteet mainitsivat koronapandemian pääasiallisena syyinä viivästyksiin
- o täytäntöönpanoaste korreloi sen kanssa, missä määrin tarkastuskohteet ovat hyväksyneet tarkastussuosituksia.

Haluatko lisätietoja? Tiedot EU:n talousarviosta rahoitetun toiminnan tuloksellisuutta koskevasta tarkastuksestamme esitetään kokonaisuudessaan vuoden 2022 vuosikertomuksen kolmannessa luvussa.

Tulot

245,3 miljardia euroa

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus kattoi EU:n talousarvion tulopuolen, jolla rahoitetaan EU:n menot. Tilintarkastustuomioistuin tutki tiettyjä keskeisiä omien varojen hallinnointiin liittyviä valvontajärjestelmiä sekä 65 tulotapahtuman otoksen.

Jäsenvaltioiden bruttokansantulooperusteiset (BKTL-perusteiset) rahoitusosuudet muodostivat 42,3 prosenttia EU:n tuloista vuonna 2022, kun taas arvonlisäveroon (alv) perustuvien omien varojen osuus oli 8,0 prosenttia. Nämä rahoitusosuudet lasketaan jäsenvaltioiden toimittamien makrotaloustilastojen ja arvioiden perusteella.

Perinteiset omat varat muodostivat 10,6 prosenttia EU:n tuloista. Ne koostuvat tuontitullimaksuista, joita jäsenvaltioiden viranomaiset keräävät EU:n puolesta.

EU:n tuloista 2,6 prosenttia on kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvia omia varoja. Kyseinen varainlähde lasketaan soveltamalla yhdenmukaista verokantaa kussakin jäsenvaltiossa syntyvän kierrättämättömän muovipakkausjätteen painoon.

EU:n tuloista muodostaa 25,4 prosenttia ulkoinen käyttötarkoitukseensa sidottu tulo, joka pääasiassa liittyy määriin, jotka on otettu lainaksi sellaisen rahoitustuen antamiseksi jäsenvaltioille Next Generation EU -välineen puitteissa, jota niiden ei tarvitse maksaa takaisin.

EU:lla on myös muita tulonlähteitä. Merkittävimpiä näistä lähteistä ovat EU:n sopimukseen ja ohjelmiin liittyvät rahoitusosuudet ja palautukset (8,5 prosenttia EU:n tuloista).

Tarkastushavainnot

Tarkastettu määrä	Onko virhetaso olennainen?
245,3 miljardia euroa	Ei olennaisia virheitä vuosina 2021 ja 2022

Tarkastusevidenssi osoittaa kokonaisuutena katsoen, että tulotapahtumien virhetaso ei ollut olennainen. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastamat tulojen hallinnointijärjestelmät olivat yleisesti ottaen vaikuttavia. Seuraavat toiminnot olivat kuitenkin vain osittain vaikuttavia: tietyt perinteisten omien varojen keskeiset sisäisen valvonnan menettelyt, joita tilintarkastustuomioistuin arvioi eräissä jäsenvaltioissa; sellaisten tapausten hallinnointi, joissa perinteisiä omia varoja poistettiin tileistä; alv-varaumien ja perinteisiä omia varoja koskevien avointen kohtien hallinnointi komissiossa.

Tilintarkastustuomioistuin raportoi viivästyksistä sellaisten tullivelan tileistä poistamista koskevien komission tapausten uudelleenarvioinnissa, joihin ei sovellettu lakisääteistä määräaika ja joista osa on ollut vireillä vuodesta 2015 lähtien. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös, että alv-varaumien ja perinteisiä omia varoja koskevien avointen kohtien hallinnointi oli puutteellista ja niiden määrä oli pienentynyt vain vähän.

Kuten tilintarkastustuomioistuin totesi äskettäisessä BKTL:ää koskevassa erityiskertomuksessaan, tietojen kokoamiseen liittyvät riskit katettiin komission tarkastuksissa yleisesti ottaen hyvin, mutta komission toimien priorisointia olisi varaa lisätä. Erityiskertomuksessa esitettiin suosituksia vuonna 2025 alkavan BKTL-tarkastussyklin parantamiseksi.

Tilintarkastustuomioistuin totesi myös, että täytäntöönpano on edelleen viivästynyt sellaisten tarkastukseen valittujen toimien osalta, jotka sisältyvät komission tullitoimintasuunnitelmaan ja joilla edistetään tullivajeen kaventamista. Tämä puute ei vaikuta tuloja koskevaan tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausuntoon, sillä se ei koske tilien perustana olevia toimia vaan pikemminkin riskiä siitä, että perinteisiä omia varoja ei kerätä täysimääräisinä.

Sääntöjenmukaisuutta koskevat tiedot, jotka budjettipääosasto ja Eurostat esittivät vuoden 2022 toimintakertomuksissaan, yleisesti ottaen vahvistivat tilintarkastustuomioistuimen havainnot ja johtopäätökset.

Suosituksset

Tilintarkastustuomioistuimen esittää komissiolle seuraavat suositukset:

- Komission olisi tarkistettava menettelyjään sellaisten tapausten hallinnoinnin osalta, jotka liittyvät alv-direktiivin soveltamatta jättämiseen ja joilla voi olla vaikutusta EU:n talousarvioon. Komission olisi
  - seurattava järjestelmällisesti sitä, että sekä rikkomusmenettelyn eri vaiheet että muut valvontatoimet, joilla rikkomus pyritään ratkaisemaan, toteutetaan oikea-aikaisesti; lisäksi olisi ryhdyttävä oikea-aikaisiin toimiin liiallisten viivästysten välttämiseksi
  - arvioitava, onko yhdessä jäsenvaltiossa havaittu sääntöjen noudattamatta jättäminen, joka vaikuttaa alv-perusteisiin omiin varoihin, luonteeltaan yleinen ja voiko se näin ollen esiintyä myös muissa jäsenvaltioissa
  - toteutettava oikea-aikaisia toimia ja mahdollisesti esitettävä yleisiä varauksia, joilla varmistetaan, että alv-perusteiset kansalliset rahoitusosuudet suoritetaan EU:n talousarvioon oikean suuruisina.
- Komission olisi saatava viivytyksettä päätökseen uudelleenarviointipyyntö, joissa jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet, että ne ovat eri mieltä komission alustavasta arvioinnista, jotka koskevat omiin varoihin liittyviä tileistä poistamistapauksia. Suositus koskee ennen toukokuuta 2022 esitettyjä pyyntöjä, joihin ei sovelleta lakisäätöisiä määräaikoja.

Haluatko lisätietoja? Tiedot EU:n tuloja koskevasta tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksesta esitetään kokonaisuudessaan [vuoden 2022 vuosikertomuksen neljännessä luvussa](#).

Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous

**Yhteensä: 17,3 miljardia euroa
(monivuotisen rahoituskehyyksen otsake 1)**

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Sisämarkkinoiden, innovoinnin ja digitaalitalouden alalla rahoitetaan monenlaisia ohjelmia. Niillä pyritään rahoittamaan hankkeita, joilla edistetään muun muassa tutkimusta ja innovointia, Euroopan laajuisten liikenneverkkojen kehittämistä, viestintäalaa, energia-alaa, digitalista siirtymää ja sisämarkkinoita sekä avaruuspolitiikkaa. Pääasiallinen tutkimuksen ja innovoinnin ohjelma on edelleen Horisontti 2020 -puiteohjelma. Sen seuraajan, Horisontti Eurooppa -puiteohjelman, osuus tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen perusjoukosta oli vuonna 2022 edelleen pieni. Kyseisestä monivuotisen rahoituskehyyksen otsakkeesta rahoitetaan myös suuria infrastruktuurihankkeita, kuten Verkkojen Eurooppa -välinettä. Lisäksi otsakkeesta rahoitetaan avaruusohjelmia, kuten Galileo-ohjelmaa, Euroopan geostationaarista navigointilisäjärjestelmää (EGNOS) ja Copernicus-ohjelmaa (Euroopan maanseurantaohjelma). Otsakkeeseen sisältyy myös InvestEU-rahasto, joka yhdessä Horisontti Eurooppa -puiteohjelman kanssa saa lisärahoitusta Next Generation EU -välineestä.

Vuonna 2022 tällä alalla tarkastettujen menojen määrä oli 17,3 miljardia euroa. Komissio hallinnoi suurinta osaa menoista suoraan (tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto (RTD), puolustusteollisuuden ja avaruusasioiden pääosasto (DEFIS)), ja menoja voidaan tällöin hallinnoida myös toimeenpanovirastojen kautta. Menot muodostuvat hankkeisiin osallistuville julkisille tai yksityisille edunsaajille myönnettävistä avustuksista. Komissio maksaa edunsaajille ennakkorahoitusta, kun avustussopimus on tehty, ja korvaa myöhemmin ennakkorahoituksella vähennettynä kulut, jotka kuuluvat EU:n rahoitettavaksi. Avaruusohjelmia hallinnoidaan yleensä välillisesti komission ja erityisten täytäntöönpanoelinten (kuten Euroopan avaruusjärjestön ja EU:n avaruusohjelmaviraston) välillä tehtyjen valtuutus- ja rahoitusosuuksien perusteella. InvestEU-rahoitusvälineiden täytäntöönpanosta vastaa pääasiassa joko Euroopan investointipankki tai Euroopan investointirahasto, jotka puolestaan käyttävät rahoituksen välittäjiä.

Tarkastushavainnot

Tarkastettu määrä	Onko virhetaso olennainen?	Arvioitu todennäköisin virhetaso
17,3 miljardia euroa	Kyllä	2,7 % (2021: 4,4 %)

Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että virhetaso sisämarkkinoiden, innovoinnin ja digitaalitalouden alalla on kokonaisuutena katsoen olennainen. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti 127 tapahtumaa vuodelta 2022. Näistä 43:ssä (34 prosentissa) havaittiin virheitä.

Horisontti 2020 -puiteohjelman menot ovat edelleen suuririskisiä ja muodostavat tilintarkastustuomioistuimen havaitsemien virheiden pääasiallisen lähteen. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi 35:ssä otokseen kuuluneista 92:stä tutkimus- ja innovointialan tapahtumasta sellaisia kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä, jotka liittyivät tukeen oikeuttamattomiin kuluihin. Tämä vastaa 98:aa prosenttia siitä arvioidusta virhetasosta, jonka tilintarkastustuomioistuin määrittä otsakkeelle vuodelta 2022.

Muiden ohjelmien ja toimien osalta tilintarkastustuomioistuin havaitsi kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevan virheen yhdessä otokseen poimituista 35 tapahtumasta. Virhe liittyi erään Verkkujen Eurooppa -välineen hankkeen hankintamenettelyssä ilmenneeseen sääntöjenvastaisuuteen.

Horisontti 2020 -puiteohjelman henkilöstökulujen ilmoittamista koskevat säännöt ovat edelleen monimutkaisia. Niistä 35 tapahtumasta, jotka tilintarkastustuomioistuin oli poiminut tutkimusalan otokseensa ja joihin liittyi kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä, 25:ssä oli sovellettu henkilöstökulujen laskentamenetelmää virheellisesti. Muita henkilöstökuluihin liittyviä virheitä olivat mm. tuntipalkkojen virheellinen laskenta, puutteet ajankäytön raportoinnissa ja kaksoisraja-arvoa koskevan säännön rikkominen. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös virheitä, jotka liittyivät tukeen oikeuttamattomiin alihankintoihin ja välittämiin kustannuksiin.

Esimerkki: Kaksoisraja-arvoa koskevan säännön rikkominen

Hollantilainen Horisontti 2020 -hankkeen edunsaaja oli saanut myös kaksi Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) avustusta, joiden aikataulu oli osittain päällekkäinen tarkastetun Horisontti 2020 -hankkeen aikataulun kanssa. Osa Horisontti 2020 -hankkeeseen osallistuvasta henkilöstöstä osallistui myös toisen tai molempien EAKR-hankkeiden toteuttamiseen. Ilmoittaessaan tarkastetun Horisontti 2020 -hankkeen henkilöstökulut edunsaaja ei ottanut huomioon EAKR:n hankkeiden osalta jo ilmoitettuja työtunteja. Näin ollen edunsaajan ilmoittama työtuntien määrä oli huomattavasti suurempi kuin sallittu enimmäistuntimäärä (1 720 tuntia tai vastaava osuus sellaisten henkilöiden osalta, jotka eivät työskentele kokoaikaisesti). Ylimääräiset työtunnit (eli yhteensä yli 1900 tuntia kuuden työntekijän osalta) eivät olleet tukikelpoisia.

Yksi strategioista, joilla pyritään edistämään eurooppalaista tutkimustoimintaa, on lisätä yksityisen sektorin osallistumista. Pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset) ja uudet tulokkaat ovat kuitenkin alttiita virheille. Pk-yritysten osuus tilintarkastustuomioistuimen tarkastusotoksesta oli 11 prosenttia (14 tapahtumaa 127 tapahtumasta), mutta niiden osuus arvioidusta virhetasosta oli 29 prosenttia. Lisäksi kolmen uuden yksityisen toimijan kuluilmoituksissa havaitut kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevat virheet muodostivat lähes puolet arvioidusta virhetasosta.

Kertakorvauksina maksettavaan tutkimusrahoitukseen liittyvät komission menettelyt

Tutkimuksen kertakorvauksiin perustuvassa rahoituksessa maksut perustuvat suoritettuihin toimiin eivätkä aiheutuneisiin kustannuksiin. Tällaisen rahoitusmuodon tavoitteena on vähentää edunsaajien hallinnollista taakkaa ja siten myös virhetasoa. Kertakorvaukset otettiin pilottiluonteisesti käyttöön Horisontti 2020 -puiteohjelmassa vuosina 2018–2020.

Vuonna 2022 tilintarkastustuomioistuin tarkasti komission menettelyt ja ohjeet, jotka koskevat kertakorvauksina maksettuja tutkimusavustuksia. Tarkastuksessa tutkittiin kertakorvauksia koskevia komission asiakirjoja, erityisesti kertakorvauspäätöksiä. Tilintarkastustuomioistuin tutki myös menettelyä, jolla määritettiin kymmenestä kertakorvauksena maksetusta avustuksesta koostuva lopullinen budjetti (avustusten määrä vaihteli 0,5 ja 11 miljoonan euron välillä). Menettelyä tutkiessaan tilintarkastustuomioistuin keskittyi ulkopuolisten arvioijien suorittamiin arviointeihin.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että kertakorvauspäätös ei sisältänyt varainhoitoasetuksessa vaadittuja sääntöjenvastaisuuksiin ja petosten riskiin liittyviä perusteluja. Tältä osin ei ole olemassa erityisiä sääntöjä, jotka edellyttäisivät hankintasääntöjen noudattamista hankkeen toteutuksen aikana. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi tarkastukseen valittuja kymmentä kertakorvausrahoitusta saanutta hanketta tarkastaessaan, että komission asiantuntija-arvioijille antamat ohjeet eivät velvoita niitä käyttämään vaadittuja relevantteja vertailuarvoja hankkeille osoitettuja määrärahoja arvioidessaan. Lisäksi asiantuntijoiden määrärahoista tekemien arvioiden tueksi oli vain vähän asiakirjoja.

Komission vuotuiset toimintakertomukset ja muut hallintojärjestelyt

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastamissa vuotuisissa toimintakertomuksissa (RTD-pääosasto ja DEFIS-pääosasto) otettiin huomioon kummassakin pääosastossa käytettävissä olleet tiedot ja annettiin niiden perusteella asianmukainen arvio varainhoidosta, joka koski otsakkeen MRK1 menojen perustana olevien tapahtumien sääntöjenmukaisuutta.

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti komission vuoden 2022 hallinto- ja tulokellisuus kertomuksessa olleet tiedot, jotka koskivat arviota riskistä maksamishetkellä otsakkeeseen MRK1 kuuluvilla toimintaloikoilla. Komission laskelmien mukaan otsakkeen MRK1 virhetaso oli 1,5 prosenttia. Tämä prosenttiosuus on tilintarkastustuomioistuimen arvioituun virhetasoon soveltaman vaihteluvälin alhaisemmassa päässä ja olennaisuusrajan alapuolella.

Suosituks

Tilintarkastustuomioistuin suositaa, että komissio

- toteuttaa Horisontti Eurooppa -puiteohjelman väliarvioinnin yhteydessä kertakorvaukseen perustuvan rahoituksen arvioinnin, jossa selvitetään, ovatko tietyn tyyppiset hankkeet (sisällön, koon jne. osalta) sellaisia, etteivät ne sovellu kertakorvaukseen perustuvaan rahoitukseen; samalla komission olisi arvioitava sääntöjenvastaisuuksien ja petosten riskiä
- arvioi ennen seuraavia Horisontti Eurooppa -puiteohjelman ehdotuspyyntöjä, sopiiko kertakorvauksina maksettavien avustusten käyttö määrärahoiltaan suurten hankkeiden yhteyteen ja onko tällaisille avustuksille tarkoituksenmukaista vahvistaa enimmäismäärä
- varmistaa kertakorvauksina maksettavien avustusten osalta, että asiantuntija-arviot avustushakemuksista ja erityisesti niihin sisältyvistä budjettia koskevista ehdotuksista tehdään siten, että otetaan relevantit vertailuarvot asianmukaisesti huomioon; lisäksi arviot olisi dokumentoitava asianmukaisesti
- määrittelee kertakorvauksiin perustuvien avustusten osalta tarkemmin, mitkä ovat asianmukaista täytäntöönpanoa koskevat vaatimukset ja mitkä tekijät kussakin tehtäväkokonaisuudessa ovat maksun suorittamisen edellytyksenä; komission olisi lisäksi annettava seikkaperäiset ohjeet hanketäytäntöönpanon arvioijille
- määrittelee kertakorvauksina maksettaviin avustuksiin kohdistettavien jälkitarkastusten laajuuden. Jälkitarkastusten olisi käsitettävä suuririskisiä aloja koskevia tarkastuksia (kuten hankintasääntöjä, eturistiriidattomuutta sekä avustussopimuksessa mainittujen resurssien käyttöä koskevat tarkastukset).

Haluatko lisätietoja? Tiedot tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksesta, joka koski sisämarkkinoihin, innovointiin ja digitaalitalouteen liittyviä EU:n menoja, esitetään kokonaisuudessaan [vuoden 2022 vuosikertomuksen](#) viidennessä luvussa.

Koheesio, palautumiskyky ja arvot

**Yhteensä: 79,1 miljardia euroa
(monivuotisen rahoituskehysten otsake 2)**

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Tämän otsakkeen varojen käyttö keskittyy EU:n eri jäsenvaltioiden ja alueiden välisten kehityserojen vähentämiseen (alaotsake 2 a) sekä toimiin, joilla tuetaan ja suojellaan EU:n arvoja, mikä lisää EU:n kykyä palautua nykyisistä ja tulevista haasteista (alaotsake 2 b). Alaotsakkeen 2 a (taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus) rahoitusta myönnetään Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), koheesiorahaston, Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ja Verkkojen Eurooppa -välineen kautta. Alaotsakkeen 2 b (palautumiskyky ja arvot) rahoitusta puolestaan myönnetään Erasmus+-ohjelman kaltaisista ohjelmista, useista pienemmistä tukijärjestelmistä ja koronapandemian torjumiseksi perustetuista erityisistä välineistä.

Koheesiopolitiikan rahastot (EAKR, koheesiorahasto ja ESR) vastaavat valtaosasta tämän otsakkeen menoista, ja komissio ja jäsenvaltiot hallinnoivat varoja yhdessä. EU osarahoittaa monivuotisia toimenpideohjelmiä ja toimia, joista ohjataan rahoitusta hankkeisiin. Komissiossa alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto (REGIO) vastaa EAKR:n ja koheesiorahaston täytäntöönpanosta ja työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto (EMPL) vastaa puolestaan ESR:n täytäntöönpanosta. Muihin kuin yhteistyössä hallinnoituihin ohjelmiin myönnettävää EU:n rahoitusta hallinnoivat komission pääosastot joko suoraan tai välillisesti kumppaniorganisaatioiden tai muiden viranomaisten tuella.

Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa menot sen jälkeen, kun komissio on hyväksynyt ne. Vuoden 2022 vuosikertomusta varten tilintarkastustuomioistuin tarkasti tällä alalla 66,9 miljardin euron menot, joista 63,5 miljardia euroa alaotsakkeessa 2 a ja 3,4 miljardia euroa alaotsakkeessa 2 b (2021: kaikkiaan 47,9 miljardia euroa). Tilintarkastustuomioistuimen tarkastustavan mukaisesti tämä määrä sisälsi 872 miljoonaa euron arvosta aiempien ohjelmakausien menoja, jotka komissio oli hyväksynyt tai selvittänyt kirjanpidollisesti vuonna 2022.

Tarkastushavainnot

Tarkastettu määrä	Onko virhetaso olennainen?	Arvioitu todennäköisin virhetaso
66,9 miljardia euroa	Kyllä	6,4 % (2021: 3,6 %)

Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että virhetaso on kokonaisuutena katsoen olennainen koheesion, palautumiskyvyn ja arvojen alalla.

Vuonna 2022 tilintarkastustuomioistuin testasi 260 tapahtumaa. Tilintarkastustuomioistuin tunnisti ja kvantifioi 50 virhettä ja käytti arvioinnissaan lisäksi tarkastusviranomaisten havaintoja, joissa ilmoitettiin 58 virheestä. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin otti huomioon ohjelmaviranomaisten soveltamat oikaisut, joiden kokonaisarvo oli 618 miljoonaa euroa. Tilintarkastustuomioistuin arvioi monivuotisen rahoituskehysten otsakkeen 2 virhetasoksi 6,4 prosenttia. Pelkän alaotsakkeen 2 a arvioitu virhetaso on 6,6 prosenttia.

Tilintarkastustuomioistuimen arvioimaan virhetasoon vaikuttivat eniten tukeen oikeuttamattomat kulut ja hankkeet ja sisämarkkinasääntöjen rikkominen (erityisesti julkisia hankintoja koskevien sääntöjen ja valtioneuvoston sääntöjen noudattamatta jättäminen).

Tänä vuonna tilintarkastustuomioistuimen arvioima virhetaso ja sen havaitsemien virheiden lukumäärä olivat molemmat nousseet aikaisempiin vuosiin verrattuna. Virhetason ja virheiden lukumäärän kasvu ei noudata minkäänlaista maantieteellistä mallia. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi kuitenkin tiettytyyppisten virheiden lisääntymisen. Tällaisia virheitä olivat esimerkiksi tukeen oikeuttamattomat kulut ja julkisia hankintoja koskevien sääntöjen noudattamatta jättäminen. Tilintarkastustuomioistuin panee myös merkille, että tukikelpoisuusjakson loppu (31. joulukuuta 2023) lähestyy ja aiheuttaa jonkin verran painetta varojen käytölle. Jäsenvaltioille annettiin myös huomattava joustovara varojen uudelleen kohdentamisessa sekä menojen ilmoittamisessa vuodesta 2020 lähtien. Hallinto- ja tarkastusviranomaisten suorittamien tarkastusten ja todentamisten vaikuttavuus on koronapandemian aikana saattanut vähentyä.

Esimerkki: Tukeen oikeuttamattomia menoja koronapandemiaan liittyvässä hätätuessa myyntitulojen ilmoittamiseen liittyvien puutteiden vuoksi

Erään Slovakiassa tarkastetun ESR:n toimenpiteen tavoitteena oli lieventää koronapandemian vaikutusta työllisyyteen ja työmarkkinoihin tarjoamalla taloudellista tukea työnantajille tai itsenäisille ammatinharjoittajille. Saadakseen tukea 13 työntekijälle lopullinen edunsaaja ilmoitti 43,5 prosentin liikevaihdon laskusta toukokuussa 2020 verrattuna toukokuuhun 2019. Tällainen lasku ei kuitenkaan pitänyt paikkaansa, koska se kuvasti ainoastaan paikalla tapahtuneen myynnin vähenemistä. Kun otetaan huomioon muiden kanavien kautta tapahtunut myynti, yrityksen kokonaismyyntitulot laskivat kaikkiaan vain yhdeksän prosenttia. Tämä oli alle tuen saamiseksi vaaditun prosenttimäärän (myynnin väheneminen 20 prosentilla). Tilintarkastustuomioistuin katsoi näin ollen, että kelpoisuusperusteet eivät täytyneet toukokuun 2020 osalta maksetun tuen kohdalla.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että tulojen virheellisen ilmoittamisen vuoksi kaksi muuta saman toimenpiteen lopullista edunsaajaa sai enemmän tukea kuin mitä kansallisissa säännöissä oli säädetty.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi koronatoimenpiteisiin liittyviä tukeen oikeuttamattomia kuluja myös Kreikassa (komissio oli jo osittain havainnut nämä kulut), Italiassa ja toisessakin tapauksessa Slovakiassa.

Moitteeton varainhoito

EU:n talousarvio on pantava täytäntöön lainmukaisesti ja sääntöjenmukaisesti ja noudattaen moitteetonta varainhoitoa, joka käsittää taloudellisuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden periaatteet. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi työnsä aikana Saksassa, Kroatiassa, Italiassa, Liettuassa ja Unkarissa 11 tapausta, joissa näitä periaatteita ei ollut noudatettu. Esimerkiksi yhdessä toimenpideohjelmassa Italiassa neljän toimen edunsaajat olivat ilmoittaneet tukikelpoiset kulut asianmukaisesti käyttäen perustana hallintoviranomaisen yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 67 artiklan mukaisesti määrittämiä vakioyksikkökustannuksia. Hallintoviranomaisen komissiolle ilmoittama määrä oli kuitenkin laskettu toisen mallin perusteella käyttäen komission vakioyksikkökustannuksia (ESR-asetuksen 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti). Tämän seurauksena komissiolle todennetut ja EU:n talousarviosta maksetut rahamäärät olivat kussakin toimessa 16–30 prosenttia suurempia kuin edunsaajille myönnetty ja maksetut rahamäärät.

Tarkastusviranomaisten työn arviointi

Hallintoviranomaiset ovat ”ensimmäinen puolustuslinja”. Niiden suorittama vaikuttava valvonta on välttämätöntä sekä toimien oikeudellisen kehityksen noudattamisen että niiden *tuloksellisuuden* varmistamiseksi. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastustulokset kuuden viime vuoden ajalta osoittavat, etteivät nämä valvontamenettelyt vielä muodosta riittävää vastapainoa koheesioalan suurelle virheriskille. Tarkastusviranomaiset ovat ”toinen puolustuslinja”. Ne tarkastavat otoksen perusteella hallintoviranomaisten komissiolle ilmoittamien menojen sääntöjenmukaisuuden. Tarkastusviranomaisten on oltava toiminnallisesti riippumattomia hallintoviranomaisista.

Tilintarkastustuomioistuin arvioi 24 tarkastusviranomaisen työtä 18 jäsenvaltiossa sekä Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Kaikkiaan tarkastusviranomaisia oli 116. Otokseen kuului 34 varmennuspakettia ja yksi päättämispaketti. Kolmea tapausta lukuun ottamatta tarkastusviranomaiset olivat ilmoittaneet komissiolle jäännösvirhetasoksi enintään kaksi prosenttia. Kun otetaan huomioon komission havaitsemat lisävirheet ja tilintarkastustuomioistuimen omat tarkastushavainnot, tilintarkastustuomioistuimen tämän vuoden otosta koskeva työ osoittaa, että jäännösvirhetaso oli yli kaksi prosenttia 16:ssa tarkastetuista 34 varmennuspaketista.

EU:n talousarvion kohdistuvien petosten torjuntaa ja ilmoittamista koskevat toimenpiteet

EU:n lainsäädännön mukaan komission ja jäsenvaltioiden on suojattava EU:n talousarviota petoksilta ja sääntöjenvastaisuuksilta. Tätä varten niiden on otettava käyttöön vaikuttavat valvontajärjestelmät.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että tarkastusviranomaiset ottivat petosriskin nimenomaisesti huomioon 65 prosentissa tarkastetuista toimista kaudella 2014–2020 (145/222). Tämä on parannusta viime vuonna havaittuun 38 prosenttiin verrattuna mutta edelleen riittämätöntä.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi kolme käynnissä olevaa petostutkintatapausta, joista ei ollut raportoitu OLAFin ylläpitämässä sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmässä. Jäsenvaltioiden ohjelmaviranomaiset eivät joko olleet tietoisia asianomaisen tutkinta- tai syyttäjälimen meneillään olevasta tutkinnasta tai ne olivat laiminlyöneet lakisääteisen ilmoitusvelvollisuutensa.

Komission varmennustyö ja jäännösvirhetasoa koskeva raportointi vuotuisissa toimintakertomuksissa

Koheesiopolitiikan alalla komissio raportoi vuotuisessa toimintakertomuksessaan jäännösvirhetasosta laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden keskeisenä tulosindikaattorina. Tilivuoden 2021–2022 osalta alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto ilmoitti, että keskeinen suorituskykyindikaattori oli 1,9 prosenttia ja ”enimmäistaso” 2,7 prosenttia. Työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston ilmoittama keskeinen suorituskykyindikaattori oli 1,9 prosenttia ja enimmäisriski 2,8 prosenttia. Nämä keskeiset suorituskykyindikaattorit ovat ensimmäistä kertaa tilintarkastustuomioistuimen arvioiman virhealueen ulkopuolella. Vastaavasti vuoden 2022 hallinto- ja tulokellisuus kertomuksessa komission ilmoittamat indikaattorit ovat tilintarkastustuomioistuimen virhealueen ulkopuolella.

Tarkastusviranomaisten työn arviointiin käytetyillä komission asiakirjatarkastuksilla on luontaisia rajoitteita kokonaisjäännösvirhetason vahvistamisessa. Tästä ovat osoituksena lisävirheet, jotka tilintarkastustuomioistuimen havaitsi tarkastuksissaan.

Ohjelmakauden 2007–2013 päättäminen on edelleen kesken

Alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto on vuoden 2022 loppuun mennessä päättänyt 276 toimenpideohjelmaa 322:sta kaudelta 2007–2013. Lisäksi 44 toimenpideohjelman osalta alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto on maksanut päättämistä edeltävän maksun, joka kattaa vain kiistattomat määrät, kun taas vireillä olevat asiat on vielä ratkaistava. Työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto on päättänyt 101 toimenpideohjelmaa 117:stä ja asettanut 13 toimenpideohjelmaa päättämistä edeltävään tilaan. Kuusi ohjelmaa on edelleen täysin avoimena vireillä olevien asioiden vuoksi. Koska oikeudellisessa kehityksessä ei ole lopullista määräaikaä päättämiseksi, on mahdotonta ennustaa, kuinka paljon aikaa tarvitaan kaikkien kauden 2007–2013 toimenpideohjelmien päättämiseen.

Suosituksset

Tilintarkastustuomioistuin suosittaa muun muassa, että komissio

- o vahvistaa toimenpiteitä, joilla puututaan toistuviin virheisiin, erityisesti tukeen oikeuttamattomien kulujen ja hankkeiden osalta, varmistaa, että sen oma tarkastustyö on riittävän kattavaa kaikkien tarkastusviranomaisten osalta, ja tiedottaa tuloksista sääntöjenvastaisten menojen esiintymisen ja vaikutusten vähentämiseksi
- o tarkistaa kauden 2014–2020 ohjelmia päätettäessä, että ainoastaan ilmoitettuihin suurhankkeisiin liittyvät menot on hyväksytyt
- o suunnittelee ja toteuttaa kohdennettuja aihekohtaisia tarkastuksia, jotka koskevat eturistiriitoja kauden 2021–2027 ohjelmissa, sen oman riskinarvioinnin ja havaittujen puutteiden pohjalta
- o tekee kauden 2014–2020 päättämistarkastuksissa erityisiä kohdennettuja tarkastuksia sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot ovat soveltaneet tarvittavaa rahoitusoikaisua yhden tilivuoden aikana havaittuihin virheisiin, jotka vaikuttavat myös muiden tilikausien menoihin
- o varmistaa, että tarkastusviranomaisilla on asianmukaiset menetelmät tarkistaa itse annettujen ilmoitusten pätevyys ja luotettavuus, sekä jakaa hyviä käytäntöjä
- o suunnittelee ja toteuttaa kohdennettuja aihekohtaisia tarkastuksia, jotka koskevat hallintoviranomaisten riskitietoisuutta ja tiedonlouhinta- ja riskienpisteytysvälineiden käyttöä kauden 2021–2027 ohjelmissa, täsmentää tarkastusviranomaisia koskevat vähimmäisvaatimukset petosriskin kattamiseksi tarkistuslistoissaan ja tarkastustyössään ja muistuttaa jäsenvaltioita petosraportointia koskevista velvoitteista
- o aikaistaa tiedonlouhintaa ja riskien pisteyttämistä varten tarkoitettun yhteisen integroidun tietoteknisen välineen käyttöönottoa vuodesta 2028 vuoteen 2025, jolloin on ensimmäistä kertaa odotettavissa, että kauden 2021–2027 menoja ilmoitetaan merkittäviä määriä. Komission olisi varmistettava tällä välin, että OLAFilla, EPPolla ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimella on pääsy Arachneen.

Haluatko lisätietoja? Tiedot tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksesta, joka koski koheesion, palautumiskyvyn ja arvojen alaan liittyviä EU:n menoja, esitetään kokonaisuudessaan [vuoden 2022 vuosikertomuksen](#) kuudennessa luvussa.

Luonnonvarat

**Yhteensä: 58,1 miljardia euroa
(monivuotisen rahoituskehyyksen otsake 3)**

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Menoala kattaa yhteisen maatalouspolitiikan (YMP), yhteisen kalastuspolitiikan ja osan ympäristö- ja ilmastotoimiin liittyvistä EU:n menoista.

Maatalouspolitiikan ja maaseudun kehittämisen osuus luonnonvaroja ja ympäristöä koskevista EU:n menoista on 97 prosenttia, ja kyseiset menot toteutetaan yhteisen maatalouspolitiikan kautta. Yhteisellä maatalouspolitiikalla on kolme yleistä tavoitetta:

- o elinkelpoinen ruoan tuotanto, jossa keskitytään maataloustuloon, maatalouden tuottavuuteen ja hintatason vakauteen
- o luonnonvarojen kestävä hoito ja ilmastotoimet, joissa keskitytään kasvihuonekaasupäästöihin, luonnon monimuotoisuuteen, maaperään ja veteen
- o tasapainoinen aluekehitys.

Yhteisestä maatalouspolitiikasta vastaa viime kädessä komissio (maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto AGRI), mutta se hallinnoi politiikkaa yhteistyössä jäsenvaltioiden maksajavirastojen kanssa. Jäsenvaltioiden riippumattomat todentamisviranomaiset ovat vuodesta 2015 lähtien antaneet vuosittain lausuntonsa maksajavirastojen menojen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta.

Tämä monivuotisen rahoituskehyyksen otsake kattaa myös meri- ja kalastusasioiden pääosaston (MARE) vastuualueeseen kuuluvaa Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa (EMKR) koskevat EU:n menot sekä ympäristö- ja ilmastotoimien Life-ohjelman, joka kuuluu ympäristöasioiden pääosaston (ENV) ja ilmastotoimien pääosaston (CLIMA) vastuualueisiin. Monivuotisen rahoituskehyyksen kaudella 2021–2027 myös energian pääosasto (ENER) panee ensimmäistä kertaa täytäntöön osaa Life-ohjelmasta.

Tarkastushavainnot

Tarkastettu määrä	Onko virhetaso olennainen?	Arvioitu todennäköisin virhetaso
58,0 miljardia euroa	Kyllä	2,2 % (2021: 1,8 %)

Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että virhetaso on kokonaisuutena katsoen olennainen monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeessa 3.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastamista 218 tapahtumasta 46:ssa (21 prosentissa) oli virheitä. Tilintarkastustuomioistuin arvioi kvantifioimiensa 32 virheen perusteella, että monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeen 3 virhetaso on 2,2 prosenttia.

Tarkastuksen tuloksista ilmenee, että virhetaso ei ollut olennainen kyseessä olevan monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeen suorissa tuissa, jotka muodostavat otsakkeen menoista 66 prosenttia. Virhetaso oli sen sijaan edelleen olennainen muilla menoaloilla, jotka muodostavat 34 prosenttia otsakkeen menoista (maaseudun kehittäminen, markkinatoimenpiteet, meri- ja kalastusasiat, ympäristö ja ilmastotoimet). Lisäksi tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että tapaukset, joissa maatalousmaa oli ilmoitettu hieman liian suurena, lisääntyivät sekä suorien tukien että maaseudun kehittämistoimenpiteiden yhteydessä: vuonna 2021 virheitä oli neljä ja vuonna 2022 niitä oli 16. Tämä saattaa viitata puutteisiin viljelylohkojen tunnistusjärjestelmän hallinnoinnissa joissakin jäsenvaltioissa.

Suurin osa tilintarkastustuomioistuimen havaitsemista kvantifioiduista virheistä koski maaseudun kehittämiseen liittyviä tapahtumia (21). Tilintarkastustuomioistuin havaitsi seitsemän kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevaa virhettä suorissa tuissa, kaksi markkinatoimenpiteissä ja kaksi muissa kuin YMP:n menossa. Arvioidusta virhetasosta suuri osa liittyi siihen, että pinta-alasta tai eläimistä oli annettu virheellisiä tietoja.

Jäsenvaltioiden viranomaisien ja komission soveltamat korjaavat toimenpiteet olivat vaikuttaneet suoraan 49 tapahtumaan, jotka tilintarkastustuomioistuin poimi otokseensa. Nämä toimenpiteet olivat relevantteja tilintarkastustuomioistuimen laskelmien kannalta, sillä ne alensivat tämän vuosikertomuksen luvun arvioitua virhetasoa 0,9 prosenttiyksikköä. Yhteensä 19 tapauksessa, joissa oli kyse *kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevista virheistä*, komissiolla oli riittävästi tietoa, jonka avulla virhe olisi voitu ehkäistä tai havaita ja korjata ennen kuin menot hyväksyttiin. Jos jäsenvaltioiden viranomaiset ja komissio olisivat hyödyntäneet asianmukaisesti kaikkea käytettävissään ollutta tietoa, arvioitu virhetaso olisi tämän vuosikertomuksen luvun osalta ollut 1,3 prosenttiyksikköä alhaisempi.

Suorat tuet

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi testaamissaan 88:ssä suoraa tukia koskevissa maksutapahtumissa kuusi pientä kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevaa virhettä, jotka johtuivat siitä, että viljelijät olivat ilmoittaneet maatalousmaan tukikelpoisen alan liian suurena. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös yhden merkittävän kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevan virheen, jossa oli kyse siitä, että ilmoitettua maataloustoimintaa ei ollut toteutettu.

Esimerkki maataloustoiminnan virheellisestä ilmoittamisesta

Italialainen viljelijä sai suoraa tukea pysyvän viljelykasvin (sitruunapuut) ylläpitämiseen suurella osalla tilaansa (sinisellä korostettu alue). Ilmakuvissa ei näkynyt samanlaisia puurivistöjä kuin viereisillä viljelylohkoilla. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuskäynti vahvisti, että ilmoitetulla alalla ei ollut sitruunapuita eikä sitä ollut pidetty viljelykunnossa useisiin vuosiin. Kansalliset viranomaiset eivät olleet havainneet tätä virhettä.

Maaseudun kehittäminen, markkinatoimenpiteet ja muut maksut

Tilintarkastustuomioistuin tutki

- 56 maaseudun kehittämiseen liittyvää tukimaksua, jotka oli suoritettu viljelijöiden ilmoittaman pinta-alan tai eläinten määrän perusteella; näihin tukimaksuihin sisältyi erityisten maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumusten täyttämiseen liittyviä tukia, luonnonmukaisen maatalouden korvauksia ja viljelijöille luonnonhaitta-alueilla maksettavia tukia; tarkastetuista tapahtumista 15 sisälsi virheitä, joista yhdeksän oli kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä, jotka liittyivät tukikelpoisten pinta-alojen ilmoittamiseen liian suurina
- 52 maaseudun kehittämismaksua, jotka oli suoritettu muun muassa seuraavanlaisiin investointihankkeisiin: investoinnit fyysiseen omaisuuteen, maatilojen ja yritysten kehittämiseen ja riskinhallintaan; tilintarkastustuomioistuin kvantifioi virheitä kahdeksassa maksussa; virheet johtuivat siitä, että edunsaajat olivat ilmoittaneet menoja tai toimia, jotka eivät täyttäneet tukikelpoisuusedellytyksiä
- 14 markkinatoimenpiteisiin liittyvää tapahtumaa ja havaitsi, että kahdessa tapauksessa maksajavirastot olivat korvanneet tukeen oikeuttamattomia kuluja
- kahdeksan tapahtumaa meri-, kalastus-, ympäristö- ja ilmastotoimien alalla ja havaitsi suoran hallinnonin alaan kuuluvissa tapahtumissa kaksi kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevaa virhettä.

Jäsenvaltioiden valvontatilastojen ja maksutietojen yhdenmukaisuuden tarkastukset

Jäsenvaltiot toimittavat komissiolle vuosittain tiedot tukimaksuja koskevista tarkastuksistaan (valvontatilastot) sekä tiedot edunsaajille suoritetuista maksuista. Komissio suorittaa ilmoitettujen tietojen perusteella jäsenvaltioille maksuja EU:n varoista. Tilintarkastustuomioistuimien tarkasti varainhoitovuoden 2022 osalta niiden valvontatilastojen ja maksutietojen laadun ja yhdenmukaisuuden, jotka tilintarkastustuomioistuimien suorien tukien otokseensa poimivat kuusi maksajavirastoa olivat raportoineet. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että joistakin epäjohtonmukaisuuksista huolimatta tarkastettujen maksajavirastojen järjestelmät laskivat tukimaksut luotettavasti ja ottivat valvontatiedoista johtuvat mukautukset huomioon virheettömästi.

Vuotuiset toimintakertomukset ja muut hallintojärjestelyt

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto laski, että arvioitu riskinalainen määrä maksamishetkellä oli 996 miljoonaa euroa eli noin 1,8 prosenttia yhteisen maatalouspolitiikan kokonaismenoista vuonna 2022, kun pääosasto otti huomioon todentamisviranomaisten työn ja omat tarkastuksensa. Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston arvion mukaan riski maksamishetkellä (mukautettu virhetaso) oli suorien tukien osalta noin 1,3 prosenttia, maaseudun kehittämisen osalta 2,7 prosenttia ja markkinatoimenpiteiden osalta 2,9 prosenttia.

Tilintarkastustuomioistuin teki myös rajoitetun arvioinnin meri- ja kalastusasioiden pääosaston vuotuisen toimintakertomukseen sisältyneistä sääntöjenmukaisuutta koskevista tiedoista. Tilintarkastustuomioistuin totesi, että menetelmä, jonka avulla lopullinen riski maksamishetkellä (tai päättämishetkellä) laskettiin AGRI-pääosaston ja MARE-pääosaston osalta, oli komission suuntaviivojen mukainen.

Komissio arvioi vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessaan, että riskitaso maksamishetkellä on luonnonvarojen alan osalta 1,8 prosenttia. Tämä on tilintarkastustuomioistuimen arvioiman virhealueen sisällä.

Suositukset

Tilintarkastustuomioistuin esittää komissiolle seuraavan suosituksen: koska maatalousmaan pinta-ala on vuosien 2023–2027 YMP:ssä sovellettavien tulosindikaattorien perusta, komission olisi edelleen seurattava, miten tarkkaan jäsenvaltiot arvioivat tukikelpoisen alan viljelylohkojen tunnistusjärjestelmässä.

*Haluatko lisätietoja? Tiedot tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksesta, joka koski luonnonvaroihin liittyviä EU:n menoja, esitetään kokonaisuudessaan **vuoden 2022 vuosikertomuksen** seitsemännessä luvussa.*

Muuttoliike ja rajaturvallisuus sekä turvallisuus ja puolustus

Yhteensä: 4,6 miljardia euroa (monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeet 4 ja 5)

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Euroopan unioni on perustanut kauden 2021–2027 monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeen 4 erityisesti muuttoliikkeen ja rajaturvallisuuden aloja varten, koska niiden merkitys on kasvanut viime vuosina.

Merkittävä osuus tämän alan menoista liittyi vuonna 2022 edelleen kauden 2014–2020 monivuotisesta rahoituskehityksestä jäljellä olevien hankkeiden ja ohjelmien loppuun saattamiseen.

Vuosien 2014–2020 AMIF-rahaston (turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto) tavoitteena oli edistää muuttovirtojen vaikuttavaa hallintaa sekä kehittää EU:lle yhteinen lähestymistapa turvapaikka- ja maahanmuuttokysymyksiin. ISF-BV-rahoitusvälineen (sisäisen turvallisuuden rahastoon kuuluva ulkorajojen ja viisumipolitiikan rahoitusväline) tavoitteena oli edistää turvallisuuden korkean tason varmistamista EU:ssa samalla, kun laillisesta matkustamisesta tehdään helpompaa yhdenmukaisen ja korkeatasoisen ulkorajavalvonnan ja Schengen-viisumeiden tehokkaan käsittelyn avulla.

Nämä kauden 2014–2020 rahastot on kauden 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehityksessä korvattu uudella AMIF-rahastolla ja yhdennetyn rajaturvallisuuden rahastoon (IBMF) kuuluvalla rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineellä (BMVI). Monivuotisen rahoituskehityksen otsake 4 käsittää myös rahoituksen kolmelle erillisvirastolle ([Euroopan raja- ja merivartiovirasto](#) (Frontex), [Euroopan unionin turvapaikkavirasto](#) (EUAA) ja [vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto](#) (eu-LISA)).

Kauden 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehityksessä otsake 5 on omistettu turvallisuuden ja puolustuksen aloille. Turvallisuuden osa-alueeseen sisältyy sisäisen turvallisuuden rahaston (ISF) rahoitus, jolla tuetaan ydinlaitosten käytöstä poistamista Bulgariassa, Liettuassa ja Slovakiassa). Lisäksi siihen sisältyy rahoitus kolmelle EU:n erillisvirastolle turvallisuuden alalla ([Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus](#) (EMCDDA), [Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto](#) (Europol) ja [Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto](#) (CEPOL)). Puolustuksen osa-alueeseen sisältyy Euroopan puolustusrahasto, jolla tuetaan yhteistyöhön perustuvia puolustushankkeita kaikissa tutkimus- ja kehittämisvaiheissaan.

Suurinta osaa kauden 2014–2020 AMIF- ja ISF-rahastojen varoista ja kauden 2021–2027 AMIF-, BMVI- ja ISF-varoista hallinnoivat yhteistyössä jäsenvaltiot (tai Schengenin säännöstöön osallistuvat maat) ja komission muuttoliike- ja sisäasioiden pääosasto (HOME). Tässä järjestelyssä jäsenvaltiot panevat täytäntöön monivuotisia kansallisia ohjelmia, jotka komissio on hyväksynyt.

Tarkastushavainnot

Toimien sääntöjenmukaisuus

Tilintarkastustuomioistuimen tapahtumatarkastus osoittaa, että menoihin liittyy tukikelpoisuus- ja hankintaongelmia. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastamien tapahtumien määrä ei riitä kyseessä olevien MRK-otsakkeiden virhetason arvioimiseen. Tarkastustulokset kuitenkin vahvistavat, että virheriski on alalla suuri. Tapahtumatarkastusten tulokset vaikuttavat tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausumaan.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastamista 23 tapahtumasta 11:een (48 prosenttiin) liittyi virheitä. Tilintarkastustuomioistuin määritteli kvantitatiivisesti yhdeksän virhettä, joilla oli vaikutusta EU:n talousarviosta maksettuihin määriin. Näissä virheissä oli kyse tukeen oikeuttamattomista menoista (esimerkiksi joistakin henkilöstö- tai laitekuluista, arvonlisäverosta) ja julkisiin hankintoihin liittyvistä ongelmista.

Sisäisen valvonnan järjestelmien eri osatekijöiden tarkastus

Tilintarkastustuomioistuin arvioi kauden 2021–2027 AMIF-, BMVI- ja ISF -rahoitusvälineiden osalta kuuden jäsenvaltion tarkastusviranomaisten työn (Saksa, Espanja ja Romania AMIFin osalta, Latvia BMVIn osalta, Tšekki ja Kroatia ISF:n osalta). Näillä tarkastusviranomaisilla oli jo selvä kuva tärkeimmistä muutoksista, joita tarkastusstrategiaan, järjestelmätarkastuksiin ja toimien tarkastuksiin oli tarpeen tehdä ohjelmakautteen 2014–2020 verrattuna. Yksikään niistä ei kuitenkaan ollut saanut valmiiksi hallinto- ja valvontajärjestelmänsä kuvausta tilintarkastustuomioistuimen tarkastuskäynteihin mennessä, ja siksi ne eivät vielä voineet hyväksyä tarkastusstrategiaansa. Tilintarkastustuomioistuin pani yleisesti ottaen merkille, että asianomaiset kuusi tarkastusviranomaista edistyivät kauden 2021–2027 AMIF-, BMVI- ja ISF-rahoitusvälineitä koskevissa valmisteluissaan, vaikka niiden tarkastusstrategioita ei ollut vielä hyväksytty.

Vuotuiset toimintakertomukset ja muut hallintojärjestelyt

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti varainhoitovuodelta 2022 muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston vuotuisen toimintakertomuksen. Tilintarkastustuomioistuimen analyysissä keskityttiin siihen, oliko muuttoliike- ja sisäasioiden pääosasto esittänyt sääntöjenmukaisuutta koskevat tiedot vuotuisessa toimintakertomuksessaan komission ohjeiden mukaisesti ja olivatko tiedot yhdenmukaisia tilintarkastustuomioistuimen tarkastustensa aikana saamien tietojen kanssa. Tilintarkastustuomioistuin ei löytänyt mitään tietoja, jotka saattaisivat olla ristiriidassa sen havaintojen kanssa. Se havaitsi, että muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston arviot riskeistä maksamishetkellä ja päättämishetkellä oli laskettu sisäisten menetelmien mukaisesti ja raportoitu oikein vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa.

Suosituks

Tilintarkastustuomioistuin suositaa, että komissio toteuttaa paremmin kohdennettuja EU:n toimiin liittyvien menojen tukikelpoisuutta koskevia ennakkotarkastuksia ja keskittyy tällöin erityisesti mahdollisiin riskeihin, jotka liittyvät esimerkiksi menotyyppiin (esim. henkilöstö- ja laitekulut, hankinta) tai edunsaajatyyppiin. Riskianalyysiä valmistellessaan komission olisi otettava huomioon, että edunsaajien maksupyyntöjen tukena käytettyihin tarkastuslausuntoihin liittyy rajoitteita.

Haluatko lisätietoja? Tiedot tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksesta, joka koski muuttoliikkeeseen ja rajaturvallisuuteen sekä turvallisuuteen ja puolustukseen liittyviä EU:n menoja, esitetään kokonaisuudessaan [vuoden 2022 vuosikertomuksen](#) kahdeksannessa luvussa.

Naapurialueet ja muu maailma

**Yhteensä: 14,5 miljardia euroa
(monivuotisen rahoituskehiksen otsake 6)**

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Menoala käsittää useita rahoitusvälineitä, etenkin naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen (NDICI – Globaali Eurooppa) sekä liittymistä valmistelevan tukivälineen. Siihen kuuluvat myös humanitaarisen avun määrärahat.

NDICI – Globaali Eurooppa -välineen yleisenä tavoitteena on puolustaa ja edistää EU:n arvoja, periaatteita ja keskeisiä etuja maailmanlaajuisesti sekä auttaa edistämään monenvälisyyttä ja vahvempia kumppanuuksia EU:n ulkopuolisten maiden kanssa. Siinä on otettu huomioon kaksi merkittävää muutosta EU:n ulkoisen toiminnan (ulkopolitiikan) rahoitustavassa kauden 2014–2020 monivuotiseen rahoituskehikseen verrattuna:

- aiemmin Euroopan kehitysrahastoista rahoitettu yhteistyö Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren kumppanimaiden kanssa on nyt sisällytetty EU:n yleiseen talousarvioon
- tätä yhteistyötä rahoitetaan nyt samasta välineestä kuin EU:n naapuruuspolitiikkaa, mutta samalla säilytetään molempien tukimuotojen erityispiirteet.

Liittymistä valmistelevan tukivälineen yleisenä tavoitteena on tukea edunsaajamaita siten, että nämä toteuttaisivat uudistuksia, joita EU:n arvojen noudattaminen edellyttää jäsenyyttä hakevissa maissa ja jotka edistävät näiden maiden vakautta, turvallisuutta ja vaurautta.

Otsakkeen ”Naapurialueet ja muu maailma” maksut olivat 14,5 miljardia euroa vuonna 2022 (ennakko-, väli- ja loppumaksut). Maksut suoritettiin useiden välineiden kautta ja käyttäen monenlaisia tukimuotoja. Tällaisia ovat esimerkiksi rakennusurakka-, tavarahankinta- ja palveluhankintasopimukset, avustukset, erityislainat, lainatakuut ja taloudellinen apu, budjettituki ja muut talousarviosta EU:n ulkopuolisille maille maksettavat kohdennetut tuet.

EU:n ulkoisten toimien toteuttamiseen osallistuvat pääasiassa naapuruuspolitiikan ja laajentumisneuvottelujen pääosasto (NEAR), kansainvälisten kumppanuuksien pääosasto (INTPA), Euroopan pelastuspalveluasioiden ja humanitaarisen avun operaatioiden pääosasto (ECHO) ja ulkopoliittikan välineiden hallinto (FPI).

Tarkastushavainnot

Tilintarkastustuomioistuimen tapahtumien ja järjestelmien osalta toimittamassa tarkastuksessa tuli esiin neljä osa-aluetta, joilla on parantamisen varaa. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastamien tapahtumien määrä ei riitä kyseessä olevien monivuotisen rahoituskehysten otsakkeiden virhetason arvioimiseen. Tarkastustulokset kuitenkin vahvistavat, että virheriski on alalla suuri. Tapahtumatarkastusten tulokset vaikuttavat tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausumaan.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastamista 72 tapahtumasta 34:ään (47 prosenttiin) liittyi virheitä. Tilintarkastustuomioistuin kvantifioi 25 virhettä, joilla oli taloudellista vaikutusta EU:n talousarviosta maksettuihin määriin. Kyseiset virheet liittyivät tukeen oikeuttamattomiin kuluihin, todentavien asiakirjojen puuttumiseen, julkisiin hankintoihin ja menoihin, jotka eivät olleet aiheutuneet.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi lisäksi 17 tapausta, joissa ei ollut noudatettu oikeudellisia ja varainhoitoa koskevia säännöksiä. Näillä tapauksilla ei kuitenkaan ollut taloudellista vaikutusta EU:n talousarvioon. Niissä oli kyse esimerkiksi pakollisten menettelyjen noudattamatta jättämisestä, riittämättömästä evidenssistä, kulujen epäselvästä kohdentamisesta ja jäljitysketjun puuttumisesta.

Esimerkki: Pakollista riskinarviointia ei tehty

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti loppumaksun hankkeesta, joka koski viestintälaitteiden toimittamista ja asentamista erälle viranomaiselle edunsaajamaassa. Tavarahankintasopimus tehtiin paikallisen toimittajan kanssa yhteensä 255 492 euron arvosta. Sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä komissio maksoi ennakkomaksuna 102 197 euroa eli 40 prosenttia sovitusta sopimushinnasta.

Menettelykäsikirjassa edellytetään, että komissio tekee riskinarviointeja sen varmistamiseksi, että 60 000–300 000 euron ennakkomaksuja suoritetaan ilman pankkitakausta vain, jos riski arvioidaan alhaiseksi. Tässä tapauksessa tarvittiin riskinarviointi, koska ennakkomaksun määrä oli 102 197 euroa. Komissio kuitenkin suoritti maksun ilman riskinarviointia ja hankkimatta pankkitakausta.

Sisäisen valvonnan järjestelmien eri osatekijöiden tarkastus

Tilintarkastustuomioistuin teki tarkastuskäynnin neljään EU:n edustustoon EU:n ulkopuolisissa maissa (Bosnia ja Hertsegovinassa, Pohjois-Makedoniassa, Ruandassa ja Serbiassa) ja tarkasti niiden sisäisen valvonnan järjestelmien eri osatekijöitä. Tilintarkastustuomioistuin arvioi myös, miten edustustojen henkilöstön tietoisuutta petostentorjunnasta, etiikasta ja lahjomattomuudesta pyrittiin lisäämään. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi joitakin puutteita tarkastamiensa sisäisen valvonnan järjestelmän osatekijöiden toiminnassa. Puutteet liittyivät menotarkastuksiin, petostentorjuntaa koskevaan koulutukseen ja komission OPSYS-tietojärjestelmään.

Vuotuiset toimintakertomukset ja muut hallintojärjestelyt

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti NEAR-pääosaston toimintakertomuksen varainhoitovuodelta 2022. Tilintarkastustuomioistuin keskittyi arvioimaan, oliko NEAR-pääosasto esittänyt säännönmukaisuutta koskevat tiedot vuotuisessa toimintakertomuksessaan komission ohjeiden mukaisesti sekä soveltanut johdonmukaisesti menettelytapaa, jolla arvioidaan tulevia rahoitusoikaisuja ja takaisinperintätoimia. NEAR-pääosasto hyödyntää ulkopuolisen toimeksisaajan tekemää selvitystä (jäännösvirhetaso) laatiessaan keskeisiä lukuja vuotuisessa toimintakertomuksessaan. Tilintarkastustuomioistuimen aiemmissa vuosikertomuksissa on kuvattu jäännösvirhetasoa koskevan selvityksen rajoitteita. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että NEAR-pääosaston vuoden 2022 oikaisukapasiteettia kuvaava

luku oli ilmoitettu liian suureksi havaitsematta jääneiden virheiden vuoksi eli lähinnä siksi, että laskelma sisälsi käyttämättömiin ennakkomaksuihin liittyvät perintämääräykset.

Suosituksset

Tilintarkastustuomioistuin suosittaa, että komissio

- o tehostaa valvontaa, jotta voidaan estää ehdotusten sääntöjenvastainen muuttaminen sopimuksetekovaiheessa, kun avustuksia myönnetään ehdotuspyynnön perusteella
- o tekee menettelykäsikirjan mukaisesti riskinarvioiteja sen varmistamiseksi, että 60 000–300 000 euron ennakkomaksut suoritetaan ilman pankkitakausta vain, jos riski on arvioitu alhaiseksi
- o vahvistaa tarkoituksenmukaisen aikataulun niin, että toimeksisaajien avustussopimusten osalta antamat menoja koskevat tarkastusraportit ovat saatavilla ennen maksujen käsittelyä tai menojen kirjanpidollista selvittämistä
- o lujittaa tarkastuksia, jotta käyttämättä jääneitä ennakkomaksuja koskevia perintämääräyksiä ei otettaisi huomioon NEAR-päaosaston oikaisukapasiteetin laskennassa.

Haluatko lisätietoja? Tiedot tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksesta, joka koski naapurialueiden ja muun maailman alaan liittyviä EU:n menoja, esitetään kokonaisuudessaan [vuoden 2022 vuosikertomuksen](#) yhdeksännessä luvussa.

EU:n yleinen hallinto

**Yhteensä: 11,6 miljardia euroa
(monivuotisen rahoituskehyyksen otsake 7)**

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus kattoi seuraavien EU:n toimielinten ja elinten hallintomenot: Euroopan parlamentti, Euroopan unionin neuvosto, Euroopan komissio, Euroopan unionin tuomioistuin, Euroopan tilintarkastustuomioistuin, Euroopan ulkosuhdehallinto, Euroopan talous- ja sosiaalikomitea, Euroopan alueiden komitea, Euroopan oikeusasiamies ja Euroopan tietosuojavaltuutettu.

Vuonna 2022 toimielinten ja elinten hallintomenot olivat yhteensä 11,6 miljardia euroa. Määrä koostuu henkilöstömenoista ja eläkkeistä (noin 70 prosenttia kokonaismäärästä) sekä kiinteistöihin, laitteisiin, energiaan, viestintään ja tietotekniikkaan liittyvistä menoista.

Ulkoinen tarkastaja tarkastaa tilintarkastustuomioistuimen oman tilinpäätöksen. Tilintarkastustuomioistuin julkaisee joka vuosi ulkoisen tarkastajan tarkastuslausunnon ja -kertomuksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja omilla verkkosivuillaan.

Tarkastushavainnot

Tarkastettu määrä	Onko virhetaso olennainen?
11,6 miljardia euroa	Ei olennaisia virheitä vuosina 2021 ja 2022

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti 60 tapahtuman otoksen, joka kattoi kaikki toimielimet. Tilintarkastustuomioistuin arvioi edellisvuosien tapaan, että virhetaso jää alle olennaisuusrajan.

Tilintarkastustuomioistuin ei havainnut ongelmia Euroopan unionin neuvoston, Euroopan unionin tuomioistuimen, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean, Euroopan alueiden komitean, Euroopan oikeusasiamiehen eikä Euroopan tietosuojavaltuutetun osalta. Tilintarkastustuomioistuimen ulkoinen tarkastaja ei ilmoittanut, että sen suorittamassa tarkastuksessa olisi tullut esiin ongelmia.

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti vuonna 2022 tarkastukseen valitut Euroopan unionin tuomioistuimen valvontajärjestelmät eikä havainnut merkittäviä ongelmia.

Euroopan parlamentti

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi kolme kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevaa virhettä Euroopan parlamentin Euroopan tason poliittisille ryhmille ja Euroopan tason poliittiselle säätiölle suorittamissa maksuissa. Euroopan parlamentin sisäiset säännöt, joita kyseisten poliittisten ryhmien on noudatettava, eivät vastaa varainhoitoasetusta, koska ne rajoittavat kilpailua julkisissa hankinnoissa. Lisäksi poliittiset ryhmät eivät täysin noudattaneet näitä sisäisiä sääntöjä, sillä ne eivät aina pyrkineet saamaan tarpeeksi tarjoajia. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös muita tapauksia, joissa ei ollut noudatettu hankintamenettelyjä.

Euroopan komissio

Tilintarkastustuomioistuin ei havainnut komission maksuissa kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä, mutta kahdessa kaikkiaan kahdeksasta tilintarkastustuomioistuimen tarkastamasta eläkemaksusta ilmeni, että eläkekansio ei sisältänyt hiljattain annettua elossaolotodistusta.

Euroopan ulkosuhdehallinto

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi Euroopan ulkosuhdehallinnon suorittamissa maksuissa kaksi kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevaa virhettä. Yhdessä oli kyse siitä, että erään EU:n edustuston hankkimilta turvallisuuspalveluilta puuttui voimassa oleva sopimus. Toinen tapaus liittyi lapsesta maksettaviin lisiin, jotka henkilöstön jäsen oli saanut muista lähteistä ja joita ei ollut vähennetty palkasta.

Suosituks

Tilintarkastustuomioistuin suositaa, että Euroopan parlamentin hallinto antaisi tarkemmat ohjeet siitä, miten EU:n tason poliittiset ryhmät käyttävät talousarviomäärärahojaan, sekä ehdottaisi parlamentin puhemiehistöille, että nämä vaativat poliittisia ryhmiä todella soveltamaan sisäisiä sääntöjä ja varmistavat, että hankintasääntöjä noudatetaan.

Haluatko lisätietoja? Tiedot EU:n yleistä hallintoa koskevasta tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksesta esitetään kokonaisuudessaan [vuoden 2022 vuosikertomuksen](#) kymmenennessä luvussa.

Elpymis- ja palautumistukiväline

Yhteensä: 53,7 miljardia euroa

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Elpymis- ja palautumistukivälineestä tuetaan uudistuksia ja investointihankkeita, joita toteutetaan jäsenvaltioissa helmikuun 2020 (koronapandemia alkoi) ja 31. joulukuuta 2026 välisenä ajanjaksona. Tukivälineeseen on tätä varten osoitettu 723,8 miljardia euroa lainoihin (385,8 miljardia euroa) ja eittakaisinmaksettavaan rahoitusosuuksiin eli avustuksiin (338 miljardia euroa). Elpymis- ja palautumistukivälineen pääasiallisena tavoitteena on lieventää koronapandemian taloudellisia ja sosiaalisia seurauksia ja tehdä jäsenvaltioiden talouksista häiriönsietokykyisempiä ja paremmin valmistautuneita tuleviin haasteisiin, kuten vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen nopeuttamiseen.

Elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoon sovelletaan komission suoraa hallinnointia, eli komissio on suoraan vastuussa ohjelman täytäntöönpanosta.

Jäsenvaltioiden oli laadittava elpymis- ja palautumissuunnitelma ja suunniteltava asianmukaiset hallinto- ja valvontajärjestelmät. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien on koostuttava johdonmukaisesta julkisten investointien ja uudistusten kokonaisuudesta, joka on ryhmitelty osatekijöihin ja jossa on vahvistettu tarkoituksenmukaiset välitavoitteet ja/tai tavoitteet.

Elpymis- ja palautumistukivälineen maksujen suorittamisen edellytyksenä on, että jäsenvaltiot saavuttavat tyydyttävästi välitavoitteet ja tavoitteet. Aiemmin tyydyttävästi saavutettuja tavoitteita tai välitavoitteita ei ole sallittua kumota, ja lisäksi on noudatettava kaksinkertaista rahoitusta koskevaa periaatetta. Myös asiaankuuluvat tukikelpoisuusehdot on täytettävä.

Ennen maksujen suorittamista komissio arvioi, onko maksupyyntöjen perustana olevat välitavoitteet ja tavoitteet saavutettu tyydyttävällä tavalla. Jos komissio toteaa, että välitavoitetta tai tavoitetta ei ole saavutettu tyydyttävästi, rahoitusosuuden tai sen osan maksaminen on keskeytettävä enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Maksujen suorittamisen jälkeen komissio tekee välitavoitteiden ja tavoitteiden jälkitarkastuksia. Se tekee myös järjestelmätarkastuksia ja tarkastuksia, joissa keskitytään EU:n taloudellisten etujen suojaamiseen.

Jäsenvaltiot voivat pyytää ennakkorahoitusta, joka selvitetään suorittamalla myöhemmin vastaavasti pienempiä maksuja. Vuoden 2022 loppuun mennessä neuvosto oli hyväksynyt kaikkien 27 jäsenvaltion elpymis- ja palautumissuunnitelmat ja 21 jäsenvaltiota oli saanut ennakkorahoitusta. Jäsenvaltiot olivat jättäneet 27 maksupyyntöä komissiolle ja komissio oli suorittanut 14 maksua (yhden vuonna 2021 ja 13 vuonna 2022). Kyseiset 13 avustusmaksua ja komission suorittamat ennakkomaksujen kirjanpidolliset selvittämiset oli suoritettu 11 jäsenvaltiolle vuonna 2022, ja ne liittyivät 274 välitavoitteeseen ja 37 tavoitteen saavuttamiseen.

Tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2022 tarkastuksen perusjoukko oli yhteensä 53,7 miljardia euroa, ja se sisälsi kaikki 13 avustusmaksua, joiden arvo oli 46,9 miljardia euroa, sekä näihin avustusmaksuihin liittyvien 6,8 miljardin euron ennakkomaksujen kirjanpidolliset selvittämiset. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus ei kattanut elpymis- ja palautumistukivälineen lainaosuutta. Tilintarkastustuomioistuin tutki, oliko 244 välitavoitetta ja kaikki 37 tavoitetta saavutettu tyydyttävästi, mukaan lukien komission alustavat arvioinnit. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti 20 näistä tavoitteista paikan päällä viidessä jäsenvaltiossa.

Tarkastushavainnot

Tarkastettu määrä	Onko virhetaso olennainen?
53,7 miljardia euroa	2022: tilintarkastustuomioistuimen havainnot ovat kokonaisvaikutukseltaan olennaisia mutta eivät laajalla ulottuvuudella

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastusevidenssi osoittaa kokonaisuutena katsoen, että

- a) tarkastetuista 281 välitavoitteesta ja tavoitteesta 15:een liittyi sääntöjenmukaisuusongelmia. Tilintarkastustuomioistuin ei tässä yhteydessä esitä muiden EU:n menoalojen virhetasoon verrattavissa olevaa virhetasoa. Tämä johtuu elpymis- ja palautumistukivälineen varainkäyttömallin luonteesta sekä siitä, että maksujen keskeyttämistä koskevissa komission menetelmissä sovelletaan usein harkinnanvaraisia kriteereitä, mikä saattaa johtaa erilaisiin tulkintoihin. Tilintarkastustuomioistuin arvioi nämä rajoitteet huomioon ottaen, että havaittujen seikkojen taloudellinen vähimmäisvaikutus on lähellä sen määrittämää olennaisuusrajaa. Nämä havainnot liittyivät välitavoitteiden ja tavoitteiden epätydyttävään saavuttamiseen, toistuvien kansallisten talousarviomenojen rahoittamiseen, ennen tukikelpoisuuskautta alkaneisiin toimenpiteisiin, kaksinkertaiseen rahoitukseen ja toimenpiteen kumoamiseen.
- b) toimenpiteiden ja niiden perustana olevien välitavoitteiden tai tavoitteiden suunnittelu oli joissakin tapauksissa puutteellista. Jos välitavoitteita ja tavoitteita ei ole määritelty selkeästi, niiden saavuttamista on vaikea arvioida ja alkuperäistä tavoitetta ei ehkä saavuteta.
- c) jäsenvaltioiden johdon vahvistuslausumiin sisällyttämien tietojen luotettavuudessa ilmeni ongelmia.
- d) komission alustavat arviot ja jälkitarkastukset eivät järjestelmällisesti kata keskeisiä maksuehtoja, joita ovat esimerkiksi tukikelpoisuusajan noudattaminen ja toistuvien kansallisten talousarviomenojen korvaamatta jättäminen. Jälkitarkastusmenettelyt eivät sisällä tarkastuksia, joilla varmistettaisiin, että aiemmin saavutetuiksi arvioituja tavoitteita ei ole kumottu maksun suorittamisen jälkeen.
- e) valvonnan välitavoitteiden käyttöönotto tarkoittaa sitä, että asiaankuuluvat jäsenvaltioiden järjestelmät eivät olleet täysin toimintakykyisiä, kun suunnitelmia alettiin panna täytäntöön, mikä vaarantaa elpymis- ja palautumistukivälineen menojen sääntöjenmukaisuuden ja EU:n taloudellisten etujen suojaamisen. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös, että valvonnan välitavoitteet vaihtelevat huomattavasti yksityiskohtaisuudeltaan ja vaatimuksiltaan, ilman pätevää perustelua.
- f) jäsenvaltioiden raportointi- ja valvontajärjestelmissä on yhä puutteita. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin havaitsi horisontaalisen ongelman, joka liittyy ulkomaisten yritysten tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen saatavuutta rajoittaviin tekijöihin. Tilanne johtuu siitä, että EU:ssa ei ole keskitettyä tietokantaa, joka sisältäisi täydelliset tiedot kaikista EU:ssa rekisteröityjen yritysten tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista.

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti myös, miten talouden ja rahoituksen pääosasto (ECFIN) oli raportoinut elpymis- ja palautumistukiväliseen vuoden 2022 menojen sääntöjenmukaisuudesta pääosaston vuotuisessa toimintakertomuksessa ja miten kyseiset tiedot on esitetty vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa. Tilintarkastustuomioistuimen havainnot ja johtopäätökset eivät ole yhdenmukaisia ECFIN-pääosaston tulojen ja menojen hyväksyjän antaman lausuman kanssa.

Esimerkki välitavoitteesta, jota ei ole saavutettu tyydyttävästi

Kreikassa toteutetun toimen välitavoite 42 – ”Sähköajoneuvojen latauspisteet – oikeudellisen kehyksen voimaantulo”

Välitavoitteen kuvaus Kreikkaa koskevassa neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä:

”Kaikkien laissa 4710/ 2020 tarkoitettujen ministeriöpäätösten voimaantulo. Energia- ja ympäristöministeri, infrastruktuuri- ja liikenneministeri, sisäministeri ja valtiovarainministeri ovat allekirjoittaneet päätökset. Kyse on sähköajoneuvojen markkinoiden järjestämisestä etenkin latauspalvelujen markkinoiden osalta. Tarkoituksena on luoda verotuksen avulla kannustimia sähköajoneuvojen ostamiseen ja latausinfrastruktuurin rakentamiseen niitä varten.”

Primäärilainsäädännössä säädettiin 12 sellaisen ministeriöpäätöksen voimaantulosta, jotka olivat tarpeen sähköajoneuvojen markkinoiden järjestämisen kannalta.

Tilintarkastustuomioistuin totesi, että välitavoitetta ei saavutettu tyydyttävästi. Kolme ministeriöpäätöstä (markkinatoimijoita koskevat seuraamukset, vaatimukset latauspisteistä perinteisten asemien yhteydessä ja sähköajoneuvomekaanikkojen koulutus) ei ollut tullut voimaan siihen mennessä, kun maksu suoritettiin.

Suosituksset

Tilintarkastustuomioistuin suosittaa, että komissio

- o parantaa alustavia arvioita ja jälkitarkastuksia
  - tutkimalla alustavissa arvioissaan ja jälkitarkastuksissaan, onko noudatettu tukikelpoisuusaikaa ja periaatetta, jonka mukaan toistuvia kansallisia talousarviomenoja ei saa korvata
  - tarkistamalla jälkitarkastusmenettelyjään siten, että ne käsittäisivät tarkastuksia, joissa varmistettaisiin, ettei aiemmin saavutetuiksi arvioituja tavoitteita ole myöhemmin kumottu
- o varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanosta saatujen kokemusten perusteella, että tarkistetuissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa määritellään selkeästi kaikki välitavoitteet ja tavoitteet ja että välitavoitteet ja tavoitteet kattavat kaikki toimenpiteen keskeiset osatekijät.

Haluatko lisätietoja? Tiedot elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevasta tarkastuksestamme esitetään kokonaisuudessaan [vuoden 2022 vuosikertomuksen](#) yhdennessätoista luvussa.

Euroopan kehitysrahastot

Yhteensä: 2,4 miljardia euroa

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Euroopan kehitysrahastot (EKR) otettiin käyttöön vuonna 1959. Kyseessä oli tärkein EU:n yleisen talousarvion ulkopuolinen rahoitusväline, jonka kautta EU maksoi vuoden 2020 loppuun asti kehitysyhteistyörahoitusta (Saharan eteläpuolisen) Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioille (AKT-maat) sekä merentakaisille maille ja alueille (MMA). Yhdestoista EKR kattaa kauden 2014–2020 monivuotisen rahoituskehiksen. EU:n suhteita AKT-maihin ja merentakaisiin maihin ja alueisiin säänneltiin *kumppanuussopimuksella*, joka allekirjoitettiin 23. kesäkuuta 2000 Cotonoussa 20 vuoden ajaksi. Sen määräysten soveltamisaikaa on toistaiseksi pidennetty 30. kesäkuuta 2023 saakka. Kumppanuussopimuksen ensisijaisena tavoitteena on köyhyyden vähentäminen ja lopulta sen poistaminen, mikä on SEUT-sopimuksen 208 artiklassa määritetyn kehitysyhteistyöpolitiikan päätavoitteen mukaista. Kauden 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehiksessä kehitysyhteistyö AKT-maiden kanssa tapahtuu naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen kautta (Globaali Eurooppa, NDICI – Globaali Eurooppa). Merentakaisten maiden ja alueiden kanssa tehtävä kehitysyhteistyö on puolestaan sisällytetty [päätökseen merentakaisten alueiden, Grönlanti mukaan luettuna, assosiaatiosta](#). Yhdeksättä, kymmenettä ja yhdettätoista EKR:a ei kuitenkaan ole sisällytetty EU:n yleiseen talousarvioon, vaan ne pannaan edelleen täytäntöön ja niistä raportoidaan edelleen erikseen niiden päättämiseen asti.

EKR:jen hallinnoinnista vastaa lähes kokonaan komissio (INTPA-pääosasto). Vähäistä osuutta (viisi prosenttia) EKR:jen vuoden 2022 maksuista hallinnoi ECHO-pääosasto.

Tällä alalla vuoden 2022 menoista tarkastettiin yhteensä 3,0 miljardia euroa. Menot liittyvät yhdeksänteen, kymmenenteen ja yhdenteentoista EKR:oon, ja ne toteutettiin 78 maassa käyttäen monenlaisia menetelmiä, kuten urakka-, tavara- ja palveluhankintasopimuksia, avustuksia, budjettitukea, työsuunnitelmia sekä rahoitusosuus- ja valtuutus sopimuksia.

Tarkastushavainnot

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että tilinpäätös ei sisältänyt olennaisia virheellisyyksiä.

Tulotapahtumien virhetaso ei ole olennainen.

Varainhoitovuoden 2022 menoista tilintarkastustuomioistuin antaa kielteisen tarkastuslausunnon.

Tarkastettu määrä	Onko virhetaso olennainen?	Arvioitu todennäköisin virhetaso
3,0 miljardia euroa	Kyllä	7,1 % (2021: 4,6 %)

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti toimien sääntöjenmukaisuuden tutkimalla 140 tapahtuman otoksen, joka oli edustava kaiken tyyppisten EKR:jen maksujen osalta (kaikki maksut oli suoritettu INTPA-pääosaston kautta). Otokseen sisältyi 27 tapahtumaa, jotka liittyivät Afrikka-hätärahastoon. Lisäksi siihen sisältyi 98 tapahtumaa, jotka 20 EU:n edustustoa oli hyväksynyt, ja 15 maksua, jotka komission päätoimipaikka oli hyväksynyt. Kun tilintarkastustuomioistuin havaitsi tapahtumissa virheitä, se analysoi niiden taustalla olevia syitä mahdollisten puutteiden yksilöimiseksi.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastamista 140 tapahtumasta 57:ään (40,7 prosenttiin) liittyi virheitä. Tilintarkastustuomioistuin arvioi kvantifioimiensa 48 virheen perusteella, että virhetaso oli 7,1 prosenttia. Kolme yleisintä virhetyyppiä olivat menot, joita ei ollut aiheutunut (51 prosenttia), tukeen oikeuttamattomat menot (24 prosenttia) ja julkisia hankintoja koskevien sääntöjen vakava noudattamatta jättäminen (16 prosenttia).

Aikaisempien vuosien tapaan komissio ja sen täytäntöönpanokumppanit tekivät enemmän virheitä työsuunnitelmiin ja avustuksiin liittyvissä tapahtumissa sekä edunsaajamaiden, kansainvälisten järjestöjen ja jäsenvaltioiden virastojen kanssa tehtyihin rahoitusosuus- ja valtuutus sopimuksiin liittyvissä tapahtumissa kuin muissa tukimuodoissa (esimerkiksi urakka-, tavarahankinta- tai palvelusopimuksissa). Tilintarkastustuomioistuin tarkasti 99 tapahtumaa, jotka kuuluivat näihin eniten virheitä sisältäviin tapahtumatyyppeihin. Tapahtumista 46:ään liittyi kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä, joiden osuus arvioidusta virhetasosta oli 86 prosenttia.

Esimerkki menoista, jotka eivät todellisuudessa olleet aiheutuneet: ennakkomaksujen selvittämiseen liittyviä puutteita EU:n edustustojen valvontajärjestelmissä

Eräissä tänä vuonna paikalla tarkastetussa EU:n edustustossa tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että tilintarkastustuomioistuimen tarkastamista yhdeksästä tapahtumasta kuuteen liittyi samantyyppinen virhe. Komissio oli tehnyt ennakkomaksutapahtumien kirjanpidollisen selvityksen edunsaajan ilmoittamien 11 miljoonan euron kokonaismenojen perusteella.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa kävi ilmi, että asianomaisten hankkeiden tosiasialliset menot olivat olleet 3,8 miljoonaa euroa. Erotus eli 7,2 miljoonaa euroa koostui sitoumuksista, joihin liittyvät maksut eivät olleet toistaiseksi toteutuneet. Tilintarkastustuomioistuin katsoi näin ollen, että kyseiset menot eivät olleet aiheutuneet eivätkä ne sen vuoksi olleet tukikelpoisia.

Se, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi tämän virheen kahdessa kolmasosassa tarkastamistaan tapahtumista, viittaa siihen, että edustuston sisäisen valvonnan järjestelmien toiminnassa on puutteita ennakkomaksujen selvittämisessä.

Aiempien vuosien tapaan tilintarkastustuomioistuin havaitsi viivästyksiä pyydettyjen asiakirjojen saamisessa joiltakin kansainvälisiltä järjestöiltä, mikä puolestaan viivästytti tilintarkastustuomioistuimen oman työn suorittamista. Kyseiset järjestöt myönsivät vain rajoitetun pääsyn asiakirjoihin (niihin annettiin esimerkiksi vain lukuoikeus), mikä vaikeutti tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen suunnittelua, toteuttamista ja laadunvalvontaa. Nämä vaikeudet jatkuivat huolimatta siitä, että komissio yritti ratkaista ongelmat pitämällä jatkuvasti yhteyttä asianomaisiin kansainvälisiin järjestöihin.

Kansainvälisten kumppanuuksien pääosaston jäännösvirhetasoselvitys

INTPA-pääosasto teetti vuonna 2022 yhdennentoista jäännösvirhetasoa koskevan selvityksensä ulkopuolisella toimeksisaajalla. Selvityksen tarkoituksena oli arvioida INTPA-pääosaston koko vastuualan osalta niiden virheiden määrää, joita mitkään pääosaston tekemät hallinnon tarkastukset eivät olleet kyenneet ehkäisemään tai havaitsemaan ja korjaamaan. Tarkoituksena oli tehdä johtopäätöksiä kyseisten tarkastusten vaikuttavuudesta.

Vuoden 2022 jäännösvirhetasoa koskevan selvityksen yhteydessä INTPA-pääosasto poimi 480 tapahtuman suuruisen otoksen, kuten aiempinakin vuosina (eräiden otokseen valittujen tapahtumien arvo oli suurempi kuin *otantaväli*, ja siksi lopullisen otoksen koko oli 407). Selvityksessä arvioitiin kokonaisjäännösvirhetasoksi 1,15 prosenttia, eli se oli alle komission asettaman kahden prosentin *olennaisuusrajan* seitsemäntenä peräkkäisenä vuonna.

Jäännösvirhetasoa koskeva selvitys ei ole *varmennustoimeksianto* eikä tarkastus, vaan se perustuu jäännösvirhetasoa koskevaan menetelmään ja käsikirjaan, jotka INTPA-pääosasto on toimittanut. Tilintarkastustuomioistuimen aiemmissa EKR:ja koskevissa vuosikertomuksissa on jo kuvattu kyseisiin selvityksiin vaikuttavia rajoittavia tekijöitä, jotka ovat saattaneet johtaa jäännösvirhetason aliarviointiin.

Tilintarkastustuomioistuin tarkisti jäännösvirhetasoa koskevassa vuoden 2022 selvityksessä käytetyn laskentamenetelmän ja havaitsi, että menetelmä arvoltaan suurten erien ekstrapoloimiseksi ei ollut riittävän selkeä. Tämän seurauksena ulkopuolinen toimeksisaaja ei ollut ekstrapoloinut otokseen sisältyviä arvoltaan suuria eriä oikein (eli eriä, joiden arvo oli suurempi kuin otantaväli). Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että jäännösvirhetaso oli aliarvioitu. Tilintarkastustuomioistuimen laskelman mukaan jäännösvirhetaso on 1,35 prosenttia.

Vuoden 2022 toimintakertomusta koskeva tarkastus

Vuoden 2022 toimintakertomuksessa esitettyyn pääjohtajan tarkastuslausumaan ei sisällynyt varauksia. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että varauksien puuttuminen vuotuisesta toimintakertomuksesta 2022 on vailla perusteita ja johtuu tilintarkastustuomioistuimen arvion mukaan osittain jäännösvirhetasoselvitykseen liittyvistä rajoitteista.

Arvoltaan suurten erien virheellisen ekstrapoloinnin vuoksi kolmansien organisaatioiden kanssa välillisesti hallinnoitujen menojen virhetaso ylitti kahden prosentin *olennaisuusrajan*. Komission olisi sen vuoksi pitänyt esittää varaus tähän menoluokkaan, joka vastaa 42,7:ää prosenttia INTPA-pääosaston asiaankuuluvista menoista.

Suosituks

Tilintarkastustuomioistuin suosittelee, että komissio

- tarkistaa, että kaikki päättyneiden EKR:jen kirjanpitosaldot selvitetään kirjanpidollisesti ja että tilinpäätöksen tiedot päivitetään oikea-aikaisesti
- tarkistaa, että ennakkomaksut ja laskut selvitetään oikea-aikaisesti
- toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet EU:n edustustojen valvontajärjestelmien parantamiseksi siten, että määrät, joita ei ole vielä käytetty mutta jotka on ilmoitettu aiheutuneiksi kuluiksi, tunnistetaan ennen maksujen suorittamista tai menojen kirjanpidollista selvittämistä
- muistuttaa EU:n hankkeiden edunsaajia, että niiden on noudatettava alv:n tukikelpoisuutta koskevia sopimusehtoja, ja tekee tarvittavat tarkastukset sen varmistamiseksi, että vähennyskelpoista arvonlisäveroa ei kirjata hankkeen kuluiksi
- ottaa huomioon kaikki saatavilla olevat tekniset ja taloudelliset tiedot virheiden ehkäisemiseksi tai havaitsemiseksi ja korjaamiseksi ennen menojen hyväksymistä
- parantaa jäännösvirhetasoa koskevassa selvityksessä käytettyä menetelmää niin, että arvoltaan suuret erät ekstrapoloidaan oikein; varmistaa lisäksi, että toimeksisaaja soveltaa menetelmää asianmukaisesti.

*Haluatko lisätietoja? Tiedot Euroopan kehitysrahastoja koskevasta tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksesta esitetään kokonaisuudessaan **vuoden 2022 vuosikertomuksessa** yhdeksännestä, kymmenennestä ja yhdennestätoista Euroopan kehitysrahastosta rahoitetuista toimista.*

Taustatietoa

Euroopan tilintarkastustuomioistuin ja sen toiminta

Euroopan tilintarkastustuomioistuin on EU:n riippumaton ulkoinen tarkastaja. Tilintarkastustuomioistuin sijaitsee Luxemburgissa. Siellä työskentelee noin 900 henkilöä, jotka edustavat kaikkia EU:n kansallisuuksia. Tilintarkastustuomioistuimen tehtävänä on kehittää osaltaan EU:n hallintoa ja varainhoitoa, edistää tilivelvollisuutta ja avoimuutta sekä toimia EU:n kansalaisten taloudellisten etujen riippumattomana valvojana. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuskertomukset ja -lausunnot muodostavat olennaisen osan EU:n tilivelvollisuusketjua. Kertomusten ja lausuntojen avulla varmistetaan niiden tahojen tilivelvollisuus, jotka vastaavat EU:n toimintapolitiikkojen ja ohjelmien täytäntöönpanosta. Näitä tahoja ovat komissio, muut EU:n toimielimet ja elimet sekä jäsenvaltioiden viranomaiset. Tilintarkastustuomioistuin varoittaa riskeistä, tuottaa varmuutta, tuo esiin puutteita ja hyviä käytäntöjä sekä opastaa EU:n päätöksentekijöitä ja lainsäätäjiä EU:n toimintapolitiikkojen ja ohjelmien hallinnoinnin parantamisessa. Tilintarkastustuomioistuin varmistaa työllään, että Euroopan kansalaiset tietävät, miten heidän rahojaan käytetään.

Tony MURPHY
Irlanti

Ladislav BALKO
Slovakia

Pietro RUSSO
Italia

Baudilio TOMÉ MUGURUZA
Espanja

Iliana IVANOVA
Bulgaria

Nikolaos MILIONIS
Kreikka

Klaus-Heiner LEHNE
Saksa

Bettina JAKOBSEN
Tanska

Jan GREGOR
Tšekki

Mihails KOZLOVS
Latvia

Ildikó GÁLL-PELCZ
Unkari

Eva LINDSTRÖM
Ruotsi

Hannu TAKKULA
Suomi

Annemie TURTELBOOM
Belgia

Viorel ȘTEFAN
Romania

Ivana MALETIĆ
Kroatia

François-Roger CAZALA
Ranska

Joëlle ELVINGER
Luxemburg

Helga BERGER
Itävalta

Marek OPIOŁA
Puola

Jorg Kristijan PETROVIČ
Slovenia

Stef BLOK
Alankomaat

George Marius HYZLER
Malta

Lefteris CHRISTOFOROU
Kypros

Laima Liucija ANDRIKIENĖ
Liettua

Keit PENTUS-ROSIMANNUS
Viro

Huomautus: Tilanne heinäkuussa 2023.

Tilintarkastustuomioistuimen julkaisut

Tilintarkastustuomioistuimen työhön perustuvia julkaisuja ovat

- o vuosikertomukset, joissa esitetään pääasiassa EU:n talousarviota ja Euroopan kehitysrahastoja koskevien tilintarkastusten ja säännönmukaisuuden tarkastusten tulokset, ja sen lisäksi myös talousarviohallintoon ja tuloksellisuuteen liittyviä näkökohtia
- o erityiskertomukset, joissa esitetään tulokset eri toimintalojkoja tai menoaloja taikka talousarviota tai hallintoa koskevista tarkastuksista
- o erityisvuosikertomukset EU:n erillisvirastoista, hajautetuista elimistä ja yhteisyrityksistä
- o lausunnot uudesta tai päivitetystä lainsäädännöstä, jolla on huomattavaa vaikutusta varainhoitoon; lausuntoja annetaan muiden toimielinten pyynnöstä tai tilintarkastustuomioistuimen omasta aloitteesta
- o katsaukset, joissa esitetään kuvaus tai tietoa toimintapolitiikoista, järjestelmistä, välineistä tai tarkemmin kohdennetuista aiheista.

Yhteenveto tarkastuslausumaa koskevasta tarkastustavasta

Tarkastuslausuman lausunnot perustuvat objektiiviseen evidenssiin, joka on saatu kansainvälisten tarkastusstandardien mukaisesti toimitettujen tarkastusten yhteydessä.

Vuosien 2021–2025 strategiansa mukaisesti tilintarkastustuomioistuin aikoo monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 aikana kehittää edelleen tarkastustapaansa ja hyödyntää saatavilla olevia tietoja. Tilintarkastustuomioistuin voi tällä tavoin jatkossakin tuottaa vahvaa varmuutta perussopimuksessa määrätyn tehtävänantonsa pohjalta ja noudattaen täysimääräisesti kansainvälisiä julkisen sektorin tarkastusstandardeja.

Tilien luotettavuus

Ovatko EU:n tilinpäätöksessä esitetyt tiedot täydellisiä ja oikeellisia?

Komission pääosastot vievät joka vuosi kirjanpitoon satojatuhansia kirjauksia. Kirjauksissa esitetään tietoja, jotka on saatu useista eri lähteistä (mm. jäsenvaltioilta). Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa, toimivatko kirjanpito prosessit asianmukaisesti ja ovatko niiden tuloksena saadut kirjanpito tiedot täydellisiä ja oikein kirjattuja ja onko ne esitetty asianmukaisesti EU:n tilinpäätöksessä. Tilien luotettavuuden osalta tilintarkastustuomioistuin on soveltanut varmentavaa tarkastustapaa vuonna 1994 antamastaan ensimmäisestä lausunnosta lähtien.

- Kirjanpitojärjestelmän arvioinnilla varmistetaan, että järjestelmä antaa hyvän perustan luotettavien tietojen tuottamiselle.
- Arvioimalla keskeisiä kirjanpitomenettelyjä tilintarkastustuomioistuin varmistaa, että menettelyt toimivat asianmukaisesti.
- Kirjanpito tietojen analyttisillä tarkastuksilla varmistetaan, että tiedot on esitetty johdonmukaisesti ja että ne vaikuttavat mielekkäiltä.
- Kirjauksista poimitun otoksen suoralla tarkastamisella varmistetaan, että tilien perustana olevat toimet ovat olemassa ja ne on kirjattu oikein.
- Tilinpäätöksen tarkastamisella varmistetaan, että taloudellinen tilanne esitetään tilinpäätöksessä oikein.

Toimien sääntöjenmukaisuus

Ovatko EU:n tilinpäätöksen perustana olevat tuloihin ja kuluiksi tunnistettuihin menoihin liittyvät maksutapahtumat sääntöjenmukaisia?

EU:n talousarviosta suoritetaan miljoonia maksuja edunsaajille sekä EU:ssa että muualla maailmassa. Suurinta osaa näistä menoista hallinnoivat jäsenvaltiot. Saadakseen tarvittavan evidenssin tilintarkastustuomioistuin arvioi järjestelmät, joilla tuloja ja kuluiksi tunnistettuja menoja (loppumaksut ja kirjanpidollisesti selvitettyt ennakkomaksut) hallinnoidaan ja tarkastetaan. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin tutkii tapahtumien joukosta poimitun otoksen.

Jos relevantteja kansainvälisiä tarkastusstandardeja on noudatettu, tilintarkastustuomioistuin käy läpi EU:n talousarviota toteuttavien tahojen tekemiä tarkastuksia ja suorittaa niitä uudelleen. Tilintarkastustuomioistuin ottaa niin ollen kaikilta osin huomioon kyseisten tarkastusten perusteella toteutetut korjaavat toimenpiteet.

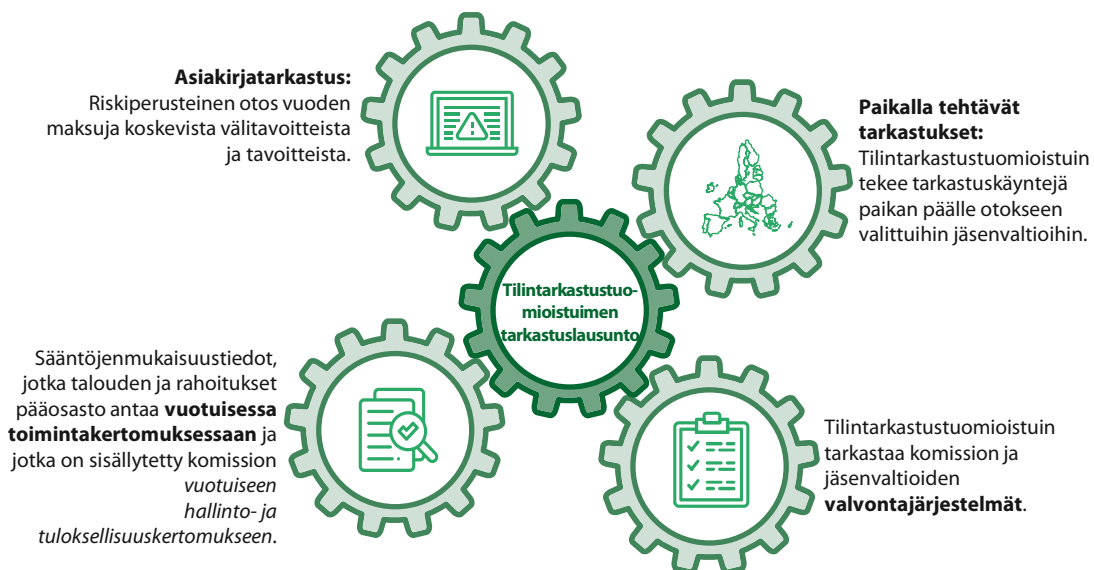
- Tuloja ja menoja koskevia järjestelmiä arvioidaan, jotta voidaan määrittää, miten vaikuttavia järjestelmät ovat tapahtumien sääntöjenmukaisuuden varmistamisessa.
- Tapahtumista poimitaan tilastollisia otoksia tarkastajien toimittamia yksityiskohtaisia tarkastuksia varten. Otokseen poimitut tapahtumat tarkastetaan yksityiskohtaisesti, myös lopullisen tuensaajan (esimerkiksi viljelijän, tutkimuslaitoksen taikka julkisesti kilpailutettua urakkaa tai palvelua tarjoavan yrityksen) tiloissa, jotta saadaan evidenssiä siitä, että tilien perustana oleva tapahtuma on olemassa, se on asianmukaisesti kirjattu ja sen osalta on noudatettu maksujen suorittamista koskevia sääntöjä.

- Virheet analysoidaan ja luokitellaan sen mukaan, ovatko ne ilmaistavissa kvantitatiivisesti vai ei. Tapahtumassa on kvantitatiivisesti ilmaistavissa oleva virhe, jos sääntöjen mukaan maksua ei olisi pitänyt hyväksyä. Kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevat virheet ekstrapoloidaan, jotta saadaan kunkin erityisarvion kohteena olevan alan arvioitu virhetaso. Arvioitua virhetasoa verrataan kahden prosentin olennaisuusrajaan, minkä jälkeen analysoidaan, ulottuvatko virheet laajalle.
- Tilintarkastustuomioistuimen lausunnoissa otetaan huomioon nämä arviot ja muut merkitykselliset tiedot, joita on esimerkiksi vuotuisissa toimintakertomuksissa ja muiden ulkoisten tarkastajien laatimissa kertomuksissa.
- Tilintarkastustuomioistuin keskustelee kaikista havainnoista sekä jäsenvaltioiden viranomaisten että komission kanssa; näin vahvistetaan, että havainnot pitävät paikkansa.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastustapa ja -menetelmät elpymis- ja palautumistukivälineen menojen sääntöjenmukaisuutta koskevan tarkastuslausuman osalta

- Tilintarkastustuomioistuin antaa erillisen lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen menojen sääntöjenmukaisuudesta osana EU:n talousarviota koskevaa tarkastuslausumaa. Tämä johtuu siitä, että tilintarkastustuomioistuin pitää elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanomallia toisenlaisena ja välinettä väliaikaisena. Tilintarkastustuomioistuimen tarkoituksena on antaa lausunnossaan kohtuullinen varmuus maksuista ja esittää tarkastuslausumassa yksityiskohtaisia tähän lausuntoon perustuvia tietoja (ks. [kaavio 17](#)).
- Suurin osa tilintarkastustuomioistuimen varmuudesta perustuu yksittäisten tapahtumien tarkastamiseen ja valvontajärjestelmien arviointiin. Tilintarkastustuomioistuimen varmuutta täydennetään tutkimalla vuotuisia toimintakertomuksia ja vuotuisia hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksia sekä komission sisäisen tarkastuksen kertomuksia.
- Tilintarkastustuomioistuimen tarkastustyö tehdään kansainvälisten tilintarkastusstandardien mukaisesti ja sen avulla varmistetaan, että tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausunnot perustuvat riittävään ja asianmukaiseen tarkastusevidenssiin.

Kaavio 17 – Elpymis- ja palautumistukivälinettä koskeva tarkastuslausunto

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Kaikki tuotokset julkaistaan tilintarkastustuomioistuinten sivustolla osoitteessa www.eca.europa.eu.

Lisätietoja tarkastuslausumaan liittyvästä tarkastusprosessista esitetään [varainhoitovuoden 2022 vuosikertomuksen](#) liitteessä 1.1.

TEKIJÄNOIKEUDET

© Euroopan unioni, 2023

Datan ja asiakirjojen uudelleenkäyttöä koskevat Euroopan tilintarkastustuomioistuimen periaatteet vahvistetaan avoimen datan politiikkaa ja asiakirjojen uudelleenkäyttämistä koskevassa [Euroopan tilintarkastustuomioistuimen päätöksessä 6-2019](#).

Ellei toisin ilmoiteta (esimerkiksi yksittäisissä tekijänoikeusilmoituksissa), Euroopan tilintarkastustuomioistuimen sisältöihin, jotka EU omistaa, myönnetään käyttöoikeudet [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#) -käyttöoikeuden nojalla. Yleissääntö siis on, että uudelleenkäyttö on sallittua, jos sisällön tuottaja mainitaan asianmukaisesti ja kaikista sisältöön tehdyistä muutoksista ilmoitetaan. Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle kuuluvan sisällön uudelleenkäyttäjä ei saa väaristää asiakirjojen alkuperäistä merkitystä tai sanomaa. Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa mistään seurauksista, jotka johtuvat uudelleenkäytöstä.

Tarvittavat lisäoikeudet on hankittava, jos tietyssä sisällössä (esimerkiksi Euroopan tilintarkastustuomioistuimen henkilöstöstä otetuissa valokuviissa) esitetään tunnistettavissa olevia henkilöitä tai jos sisällössä on mukana kolmansien tahojen töitä.

Jos tällainen lisäoikeus saadaan, se kumoaa ja korvaa yllä mainitun yleisen käyttöoikeuden. Lisäoikeutta koskevassa luvassa on selvästi ilmoitettava käyttöoikeuden rajoitukset.

Seuraavien kuvien uudelleenkäyttö on sallittua, kun tekijänoikeuden haltija, lähde ja valokuvaajien nimet (jos ne on ilmoitettu) mainitaan:

s. 4 ja 69: © Euroopan unioni, 2023, lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Jos sisällöt eivät ole EU:n omaisuutta, voi olla, että lupa niiden käyttöön tai jäljentämiseen on pyydettävä suoraan asianomaisilta tekijänoikeuksien haltijoilta:

s. 10: oleva kaavio 2 on suunniteltu käyttäen sivustolta [Flaticon.com](#) saatuja kuvakkeita. © Freepik Company S.L. Kaikki oikeudet pidätetään.

s. 28: oleva taulukko 1 on suunniteltu käyttäen sivustolta [Flaticon.com](#) saatuja kuvakkeita. © Freepik Company S.L. Kaikki oikeudet pidätetään.

s. 32: © [Getty Images](#), 2017 / Miorag Gajic.

s. 39: © [stock.adobe.com](#) / Bits and Splits.

s. 43: Omistusoikeus ja muutokset [AGEA](#) - © [CGR SpA](#) (Compagnia Generale Ripresearee), kaikki oikeudet pidätetään.

s. 45: © [stock.adobe.com](#) / BillionPhotos.com.

s. 47: © [depositphotos.com](#).

s. 51: © [stock.adobe.com](#) / bluedesign.

s. 53: © [stock.adobe.com](#) / RioPatuca Images.

s. 56: © [stock.adobe.com](#) / bluedesign.

S 68: oleva kaavio 17 on suunniteltu käyttäen sivustolta [Flaticon.com](#) saatuja kuvakkeita. © Freepik Company S.L. Kaikki oikeudet pidätetään, myös Euroopan tilintarkastustuomioistuimen mukauttaman hammaspyöräkuvakkeen osalta, @ [stock.adobe.com](#) / Ramziia.

Tietokoneohjelmistot tai asiakirjat, joihin kohdistuu teollisoikeuksia, kuten patenteja, tavaramerkkejä, rekisteröityjä malleja, logoja ja nimiä, eivät kuulu Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudelleenkäyttöperiaatteiden piiriin.

EU:n toimielinten verkkosivuilla (joiden verkkotunnuksen loppuosa on europa.eu) on linkejä ulkopuolisille Internet-sivustoille. Koska Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa näistä sivustoista, on suositeltavaa, että tutustutte niiden tietosuoja- ja tekijänoikeusperiaatteisiin.

Tilintarkastustuomioistuimen logon käyttö

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen logoa ei saa käyttää ilman tilintarkastustuomioistuimen ennakkosuostumusta.

Tietoa vuoden 2022 EU-tarkastusta koskevasta yhteenvedosta

Yhteenvedossa vuoden 2022 EU-tarkastuksesta luodaan katsaus tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksiin varainhoitovuodelta 2022 (EU:n yleistä talousarviota koskeva vuosikertomus ja Euroopan kehitysrahastoa koskeva vuosikertomus). Kertomuksissa esitetään tarkastuslausuma varainhoitovuoden tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti myös elpymis- ja palautumistukivälinettä, jonka menojen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta tilintarkastustuomioistuin antaa erillisen lausunnon. EU-tarkastusta koskevassa yhteenvedossa esitetään lisäksi tilintarkastustuomioistuimen keskeiset havainnot EU:n talousarvion ja Euroopan kehitysrahaston tulojen ja tärkeimpien menoalojen osalta. Yhteenvedo sisältää myös havainnot talousarvio- ja varainhallinnosta.

Kertomukset ovat saatavilla kokonaisuudessaan sivustolla eca.europa.eu.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin on EU:n riippumaton ulkoinen tarkastaja. Tilintarkastustuomioistuin varoittaa riskeistä, tuottaa varmuutta, tuo esiin puutteita ja hyviä käytäntöjä sekä tarjoaa EU:n päätöksentekijöille ja lainsäätäjille opastusta siitä, kuinka hallinnoida EU:n politiikkoja ja ohjelmia paremmin. Työnsä kautta tilintarkastustuomioistuin varmistaa, että EU:n kansalaiset tietävät, miten heidän rahojaan käytetään.

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Euroopan unionin
julkaisutoimisto